

Hevesi rabbi válasza a debreceni református lelkesgyűlés szónokainak

58. ÉVFOLYAM 35. SZÁM * BUDAPEST, 1938. SZEPTEMBER 1

Ára 20 fillér

EGYENLŐSÉG

A MAGYAR ZSIDÓSÁG POLITIKAI HETILAPJA

SZERKESZTI: SZABOLCSI LAJOS

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, VII. ERZSÉBET-KÖRUT 26. SZÁM.
HIRDETÉSEK FELVÉTELÉNEK
A KIADÓHIVATALBAN

SZERKESZTETTE 1886—1913

SZABOLCSI MIKSA

TELEFONOK: SZERKESZTŐSÉG 1-377-00
KIADÓHIVATAL 1-351-35
NYOMDA 1-100-44
ELŐFIZETÉSI ÁR: EGY ÉVRE 10. PENGŐ
INTÉZMÉNYEKNEK 30.— PENGŐ

Kegyelmet az olasz egyetemek magyar zsidó diákjainak!

Megrendítő levéllel fordult e héten az „Egyenlőség”-hez egy zsidó anya, kinek fia eddig egyik olaszországi egyetemen tanult. A levélíró elmondja, hogy már az 1937—38. évi beiratkozásokon elutasították azokat a magyarországi zsidó ifjakat, akik az egyetemek első évfolyamaira akartak beiratkozni. A magasabb évfolyatu diákok tanulmányainak folytatása elé azonban nem gördítettek akadályt. Mikor augusztus elején a lapok közölték, hogy külföldi zsidókat nem vesznek fel az itáliai egyetemekre, a levélíró azt hitte, hogy az ismét csak az első évesekre vonatkozik, de nem vonatkozik azokra, akik már folytatják tanulmányaikat, esetleg azok befejezése előtt állnak. Most azonban megrendülve kell tudomásul vennie, hogy sok évi fáradságos tanulás és sok áldozat egyszerre elveszti értékét, mert lehetetlenné válik a megkezdett munka folytatása és az áhitott cél, a diploma elérése.

A zsidó anya arra kér bennünket, hogy intézzünk Itália Ducejéhez ke-

gyelmi kérvényt, azoknak a diákoknak érdekében, akik *Mussolini jóindulata, bátorítása folytán, az ő nagylelkű támogatásával és megértésével* iratkoztak be annakidején az olasz egyetemekre, azokon mindig a legmélyebb hálával eltelve folytatták tanulmányaikat azzal az országgal szemben, mely nekik nagylelkűen menedéket adott és azzal a Vezérrel szemben, kinek részéről annyi melegség és jószág sugárzott feléjük otthonuktól távol, a maguk hányatott és viszontagságos fiatal életében. Mussolini egyénisége emberideálként áll ezeknek a zsidó diákoknak a lelkében és az *Egyenlőség* is sok diáklevelet közölt, mely a fiatalság rajongó lelkesedésével adott kifejezést ennek az őszinte, tiszta érzésnek.

A zsidó anya nem akarja magát beleártani a politikába és úgy véli, hogy az elvek és a szempontok változatlan épségbentartása mellett az emberiség, érző szív jogalapján meg lehetne kegyelmezni azoknak a diákoknak, akiknek már *szerzett jogaik* vannak az olasz egyetemeken, akik

sokévi munkát áldoztak már azért, hogy életpályájukra felkészüljenek és akiknek a karrierje törne derékban ketté, ha most hirtelen lebocsátják előttük a sorompókat.

A megszerzett diploma amugy sem jelent kenyeret ezeknek a szerencsétlen diákoknak Itáliában. Sajnos, egyebütt sem. Csak beteljesedését jelenti annak a megkezdett utnak, melynek végpontján a diploma, a tanulmányok igazolt befejezése áll.

A zsidó anya és sok másik zsidó anya nevében ezért a Duce nemes, emberi szívéhez, férfias nagylelkűségéhez fordulunk és azt kérjük tőle: *kegyelmezzon meg* annak a néhány zsidó diáknak, aki annyi szeretettel vett részt egyetemi tanulmányai során a nagy olasz nemzet dicsőséges sorsfordulataiban és annyi melegséggel tanítottak meg bennünket is arra, hogy megcsodáljuk és tiszteljük azt a nagy nemzeti erőfeszítést, mely Itália vezetőiből és népéből minden nemzet felé példatadó módon kiáradt.

A NAGY GÓLUSZ TRAGÉDIÁI

Nem ment el a rajkai hajó!

A mosoni zsidóság részéről Spitzer Adolf elnök fölkérte az Egyenlőséget annak közlésére, hogy a párisi Joint által kiadott és múlt héten állalunk leközlött kommuniké téves volt: **még nem ment el a rajkai hajó!**

Ez a kommuniké, melyet az egész európai és amerikai zsidó sajtó leközlött, érthetetlen módon téves információt tartalmazott. Még arra sincs remény — írja nekünk a mosoni zsidóság elnöke —, hogy a hajó egyáltalán rövidesen el fog menni.

Most az az aggodalom áll fenn, hogy a párisi kommuniké után a rajkai hajó menekülteit nem fogják tudni anyagilag támogatni. Ezért sietünk leközlönni ezt a szomorú helyreigazítást és ezúton is felkérjük azokat, akik szívvél és lélekkel odaálltak a szerencsétlen menekültek mellé, ne hagyják el őket, maradjanak mellettük és támogassák őket tovább! Mert még mindig itt vannak a Dunán!...

Ez alkalommal állapítjuk meg, hogy a legtöbb elismerés ebből a példátlan szereletmunkából a mosoni és rajkai hitközségeket illeti meg. A mosoni és rajkai hitközségek, a mosoni és rajkai zsidó hölgyek tettek legfőbbet a szerencsétlen menekültekért, ők gyűjtötték ruhát, élelmet és pénzt, hogy enyhítsék szomorú sorsukat.

Istenhez fohászkodunk, hogy a zsidó gólusznak ez a szomorú szimbóluma, a rajkai hajó, keljen végre útjára és tűnjön el örökre!

Lakompakon egy zsidó maradt

A Sopronból légvonalon 13 km.-nyire délnyugatra fekvő Lakompak községnek zsidósága jelentékeny szerepet játszott a nyugatmagyarországi zsidóság életében. A politikai községben is tekintélyt és megbecsülést élvezett. Évtizedeken át zsidó községi bíró vezette a helység köz-

igazgatását. Rabbi Solem Charif (Ullmann) rabbija világhírű volt. A nagytudományu Rabbi Mose Kunitz dájón a múlt század elején is nagy tekintélynek örvendett, éppugy, mint az e század kezdetén elhunyt pozsonyi ros-béth-din, Rabbi Dávid Neumann-Lackenbach, szinte egyedülálló tudományosságával és emberi erényeivel.

Történelmi okmányok tanuskodnak a hitközség sokszázéves fennállásáról. A XIV. század elején Mária királyné és I. Ferdinánd kérészközt hozzájárulásával Sopronból kiűzött zsidók jórésze is itt találhatott menedéket, továbbá módot és alkalmat arra, hogy követeléseiket — amelyekből való szabadulás vágya volt a kiűzés egyik fő oka — behajthatassák. Nagy, kőfallal körülvett rendezett temetője, amelyet a világ minden tájáról ke-restek fel innen elszármazott családok hozzátartozói, chevrajának önálló székháza, nagy tanácsteremmel tanuskodnak az egykori virágzó hitközség nagyságáról. A zsidóság egyenjoguságával Lakompak zsidói jórészt a „maskil“-ok csoportjába tartoztak, számosan küldték fiaikat tudományos pályákra, majd minden családnak volt doktor tagja. Ellen-tétben Nagymarton, Keresztur és Kabold városba beköltöző zsidóval, a lakompakiak nem a konzervatív irányzat-hoz csatlakoztak.

A hitközségnek nagy jötevője volt, br. Scheg Fülöp, aki a községi hitközség templomát és számos intézményét is létesítette. Iskolája is volt a hitközségnek, a benszült Krausz nevű tanító a lehető legtovább kitartott helyén, míg csak távozni nem kényszerült.

Ma már a hitközség összes tagjai száműzve, bizonytalan sorsnak néznek elébe.

Csak egyetlen hitsorsost találtam még a községben: Band nyugalmazott tanítót, de szintén már becsomagolt ládái és bőröndjei mellett, távozásra készen. Közel négy évtizedes tanítói munka és néhány évi nyugalomban töltött idő után bizonytalan céllal kénytelen házat elhagyva utrakelni. Távozásával elnéptelenedett Lakompak hitközsége, akárcsak Cehlem. Temploma szintén zárva, a Chevra-épület tanácstermének berendezése össze-törve, a rabbilakás, ahonnan Ungár Chájim fiatal rabbi alig néhány év után elmenekült, lakatlan, a többi zsidó utcai ház lakásaiban a visszamaradt butorok és tárgyak nyitott ajtók mellett őrizet-lenül maradtak. A hitközségi iroda pad-lója írományokkal teleszórva. Ugyanaz a vigasztalan, elszomorító kép, mint Cehlemben, amelynek sorsában Lakompak zsidói is osztozni kényszerültek.

Nem hiszem, hogy a törzsökös lakos-ság körében gyűlölet lakozna a zsidók-kal szemben. Impresszióm szerint leg-nagyobb részben fájlalják és sajnálják a

zsidókat ért súlyos csapásokat. A magam részéről ellenszenves magatartást nem tapasztaltam.

A történelem folyamán ismétellen előfordult, hogy az egyes helyekről elűzött zsidók hosszabb-rövidebb idő után oda visszatérve, otthonukat és vallási közös-ségüket újból felépíthették. Reméljük, hogy az az időpont mielőbb bekövetke-zik és a „Galuth Burgenland“ szomorú korszaka mielőbb lezárul...

Zsidó-tábor Svájcban

A Neue Zürcher Zeitung riportot közöl a diepoldsani táborból, melyben az ausztrai zsidó menekülteket helyezik el... A cikk a következő szomorú képet rajzolja a szeren-csétlen menekülők helyzetéről.

...A katonákra súlyos teherként nehezedik, hogy a házállatok siralmas helyzetével közvetlen kapcsolatba jutnak és mégsem tudnak valamennyin segíteni. Látogatásunk idején éppen újabb két menekült lépte át a határt. Alsőestük meztelen volt, hónuk alatt hozták a ruhájukat, cipőjüket, így gázoltak át a tuloldalról az öreg Rajna vizén keresztül. Beesett szemmel, élesen előreálló pofa-csontokkal, holtra fáradtan, éhezve ültek le a határ-öröknél. Kettőjükönél összesen tízenegy márka volt. Mindkettő a harmincas években levő férfi volt. Egy őrmester kenyeret és húst hozott nekik. Könnyörögtek, hogy Svájcban maradhassanak, vagyontalanul és okmányok nélkül, ahogyan voltak. Nyolc napot kellett nekik Feldkirchben tölteniük. Fegyveres emberek jöttek el értük. Rajkuszegzett revolverrel mutatták meg nekik azt a helyet, melyen álléphetnek a határon és megfenyegették őket, nehogy újra visszatérjenek. Kerek óra hosszat pihentek. Azután vissza kellett menniük. Újra leveleztek, hónuk alá vették a batyujukat, újra átgázoltak a Rajnán és rövid tanácskozás után eltértek a tulsó part bokrai között. A 130 emigráns részére szolgáló tábor a Vörös Kereszt bocsájtotta rendelkezésre a svájci hitközségek szövetségének és a svájci zsidó segély-alapnak a felkérésére, melyek az ellátás költségeit is viselik... Ha kibővíti a tábort, akkor itt, Diepoldsauban akarják összevonni a Svájc-ban szerteszórtan élő 300 menekültet... Nagyön tévedne, aki azt hinné, hogy ebben a tarkán összeverődött tömegben társadalomellenes elemek vannak. Még az u. n. keleti zsidó típus és el-enyésző csekély számban van képviselve. Leg-többen a bécsi középosztályhoz tartoznak és fel-tűnően sok az értelmiségi: orvos, ügyvéd, bankár, gyárigazgató, kereskedő, államtisztviselő, de van kézműves, boltiszólga és konyhai alkalmazotti is. Legnagyobb részük 17—30 éves, de vannak idő-sebbek is, egészen 60 éves korig. Határtalan ezeknek az embereknek az öröme, mikor az utolsó hónapok elményei és a menekülés viszontagságai után ma Svájcban lehetnek. Ha meghallgatjuk őket, legtöbbjüknek az elbesszélésből az a felterés alakul ki, hogy Bécsből való elszállításuk ter-rszerü szervezés eredménye volt. Csoportonként vitték el ezeket az embereket Vorarlbergbe. Bécs-ből Feldkirchbe 32 márkát kellett fizetniük uti-költség fejében. Feldkirchben átvették őket és újra alapos testi mozozást végeztek rajtuk. Értékpapirjaikat, ékszereiket elvették, mindössze 30 márkát hagytak meg nekik a svájci határ át-lépésére. Feldkirchből leginkább az esti órákban Hohenems irányába vitték őket. Nyolc-tíz-tizenöt személyből álló csoportokat alkottak, ezeket a Rajna-folyó széles bozót és cserje sűrűjébe vit-ték, ott röviden kioktatták őket a menekülés iránya tekintetében, azután sorsukra hagyták a szerencsétleneket...

Zsíros, pattanásos arcborét
megmenti a

SULFAMYL

kénpuder

Minden szaküzletben kapható.

SALGÓ Figyelem! Mindenki felfigy zsidó legyen
És csak SALGÓ karamellát egyen.
SALGÓ az egyedüli rituálisan előállított
tejkaramella, csak ezt kérje.

A ZSIDÓKÉRDÉS

a református lelkészek előtt

Írta: Dr. HEVESI FERENC, pesti rabbi

Az Országos Református Lelkész Egyesület debreceni konferenciáján az elmúlt csütörtökön a zsidókérdést tárgyalták meg az egybegyűlt papok. Nem kutatom, hogy miért foglalkozik egy vallásos célu, egyházi gyülekezet más felekezet dolgával és azt se kutatom, hogy vajjon megfelel-e a keresztyén egyház szempontjainak az a faji beállítás, amelyben a zsidókérdést tárgyalni igyekeztek. Egy dolog bizonyos, hogy az egész megbeszélés egy szomorú lelki hasadásnak a képét tárta elénk.

Az egyik oldalon láttuk azt a törekvést, amely talán vallási követelménynek is megfelel, hogy a zsidóságot mindenáron el kell tántorítani ősei hitétől. Nyílt térítési szándék vonult végig az illusztris előadók szónoklatain. De ugyanakkor megjelent az éremnek másik oldala is, a szövet fonákja. Kikandikál a lelkek mélyén élő idegeskedés, sőt lenézés és megvetés a zsidóság iránt, az a fajgyűlölet, amelyet legjobban a keresztyén vallás alapítói perhorreszkáltak.

A művelt Anglia kiváló lelkész-képviselője ostromozta az antiszemitizmust és mintegy védőbeszédet tartott az üldözött zsidóság mellett. De ugyanakkor a vitában felszólt lelkész urak szerető szavakkal bár, de mégis a faji idegenkedés teljes elméletét fejtették fel.

Az egyik szónok kijelentette, hogy a zsidókérdésnek külön felekezeti és külön faji oldala van, „amint nem akarna minden szerecsent, törököt vagy kinaít, akit keresztennyé ohajtunk tenni, egyuttal jó magyarnak is átformálni, úgy abból a tényből, hogy egy zsidó református lesz, nem következik, hogy egyuttal jó magyarrá is lehet!” Erre a kijelentésre válaszom a következő:

Tökéletesen igaza van abban, hogy vallásváltoztatástól nem lesz senki magyarabb. Sőt, meggyőződésem szerint igazán jó polgára a hazának, becsületes hazafi, igaz magyar csak az lehet, aki más téren is tanúságot tud tenni állhatatosságáról, kötelességtudásáról, megtántoríthatatlan és megrázhatatlan hűségéről, tehát az, aki rendíthetetlenül megmarad súlyos szenvedések és üldöztetések dacára is hite iránti hűségében. Aki csak úgy

változtatja a vallását, mint ahogy az öltöruhát szokás, az nem más, mint csellengő, gerincnélküli ember, lélek-kufárok áldozata, akinek magyarságában és hazafiságában kételkedni megvan minden jogunk.

A vallás és a nemzetiség két teljesen külön sík, egymással kapcsolata nincsen és nem hiszem azt, hogy akik eddig a keresztyén vallás nagy egyetemességét hirdették, azok le akarnának sülyedni a faji kérdés alacsonyabb szintjére.

Azt mondotta ez a lelkész ur, hogy az idegennek bele kell épülnie a magyarság testébe és szenvedésekkel kell bizonyítania, hogy kipróbált magyarrá tud válni. Ha ez igaz, amint-hogy tökéletesen igaz, — akkor nem lehet magyarabb felekezet ebben a hazában, mint a magyar zsidóság, mert nemcsak a világháboruban tanúsította szenvedések között vérhullatással, fiai ezreinek hősi halálával magyarsága iránti megingathatatlan hűségét, de tanúsította ezt akkor is, amikor hite miatt ócsárolták, támadták, rágalmazták, polgárjogait elvitaták, a testvéri közösségből kirekesztették, üldözték és pereatot kiáltottak reá — mind ezen súlyos szenvedések, e nagy és nehéz mártírium közepette is megmaradt magyarságában megdönthetetlenül. Nem vesztette el hitét és magyar nemzeti érzését soha. Ennél ékeesebb dokumentum nem kell a zsidóság magyar volta mellett.

Különösnek hangzott ugyanezen lelkész ur beszédében az a mondat is, hogy „a keresztyén egyházaknak úgy kell tekinteniök a zsidóságot, mint Krisztushoz vezetendő pogányságot”. Nem hiszem, hogy a keresztyén egyház hivatalos álláspontját fedné ez a furcsa kijelentés, mert ha a zsidók pogányok voltak, akkor pogány volt Mózes, aki Sinaj orrán átvette Istentől a kinyilatkoztatást, pogány volt minden egyes próféta, akikben pedig ők egyházuk előhírnökeit látják és kétségtelenül pogány volt hitük alapítójának egész családja: mert ezek mind zsidók voltak. Eddig a keresztyén teológusok csak annyit

mondottak, hogy a zsidóság előszobája a kereszténységnek. De ilyen durva fogalmazást használni már azért sem mertek, mert ezzel vallásuk léte alapjait ingatták volna meg. Sze-

**Ne kockáztassa okmányait
használgatva**
folclandia-t KANITZ
VADÁSZ-ÚT 28.
TELEFON: 122-016

rintem pogányság a bálványimádás, a többisten imádás, de nem lehet pogányság az a vallás, amely a tiszta Egyisten-hitet hirdeti, a tiszta szellemi Egyisten-hitet.

Mély fájdalommal töltött el a konferenciáról szóló kommuniké olvasásakor, amikor Ravasz László püspök ur őexcellenciájának kijelentését olvastam: „A zsidóval, aki betér hozzánk, sohasem fogjuk éreztetni, hogy másodrendű valaki.” Lehet, hogy a kommuniké írója tévedett ebben a fogalmazásban és nem is merném föltételezni, hogy ez a mondat a püspök ajkáról elhangozhatott volna. Mégis foglalkoznunk kell ezzel a

Rongyszőnyeget

készít olesón, hozott anyagból is. NOVA textilipar, Budapest, Kisfaludy-utca 24. Telefon: 140-579.

mondattal, mert belőle egészen furcsa következtetéseket vonhat le akár a rosszakarat, akár a félremagyarázás. Ez a mondat ebben a fogalmazásban annyit jelent, hogy aki ezt mondotta, az a zsidót másodrendű valakinek tekintti. Ha kitér, nem fogja éreztetni vele másodrendűségét, de amennyiben nem térne ki, úgy igenis, éreztetni akarja vele. Szerényen megkérdem: Mondhatott ilyet a szeretet egyházának püspöke? Ez-e a krisztusi elv? Nem-e az egész emberiségre vonatkozó egyetemes szeretetet hirdetett a kereszténység alapítója? Ismert elesettét és gyöngét és azt hirdette, hogy azokat föl kell karolni, de másodrendű valakiket nem ismert. És ebből a mondatból még egy kis fenyegetést is vélünk hallani. Fenyegetést és azzal kapcsolatos noszogatót a kitérés felé.

3
szó csupán

Sirkő Löwy-nei Budán

II. Fő-utca 79.

Tel.: 15-15-81

Mélyen leszállított árak! * Telep: III. Bécsi-úti régi temetővel szemben.

ANGOL-MAGYAR LEÁNYNEVELŐ

Dr. B. KRAUSZ HILDA ökl. nyelvtanár min. eng. INTERNÁTUSA
BUDAPEST, XIV., IDA-UTCA 3. — TELEFON: 296-313.

Tökéletes kiképzés idegen nyelvekben, továbbképzés. Háztartási és háziipari tanfolyamok. Előkészítés gyakorlati pályákra.
Bejáróknak és félbentlakóknak is. Szigorúan rituális ellátás. — Referenciák. — Prospektus.

Mindez szolgáljon memento gyanánt a magyar zsidóságnak: *fenyegetsenek, csalogassanak, édesgessenek, csábítgassanak, mi maradjunk hűségben rendíthetetlen zsidóknak! Azokat is, akik ingadoznak, riassza vissza a renegálás meggondolatlanságától és bűnétől az a lelki kettősség: a térítő szándék és a faji gyűlölet kettőssége, mely a konferencián elhangzott beszédekből oly riasztóan csendült felénk!*

Meghalt Teitelbaum főrabbi!

A magyar ortodox rabbikar világhírű mesztora, Teitelbaum Naftali nyirbátori főrabbi, 78 éves korában Budapesten elhunyt. Teitelbaum főrabbi dédunokája volt a híres sátoraljaujhelyi csodatevő Teitelbaum rabbinak, aki annakidején Kossuth Lajost megáldotta s akinek sírjához ma is áhitatos tömeg zarándokol évente.

A nagy ősnak méltó utódja volt Nyirbátor főrabbi, kit rajongó tisztelet és ragaszkodás vett körül hitközségében, hol 43 évig működött. A kihűlt tetemet hazavitték Nyirbátorba, ahol szerdán ötezer főnyi tömeg jelenlétében helyezték örök nyugalomra. Lefkovits Jenő hitközségi elnök vezetésével megjelent a város apraja-nagyja. Strasser Salamon debreceni főrabbi nyitotta meg a heszpedek sorát, utána még tíz rabbi beszélt. Áldás a caddik emlékére!

Megnyílt a londoni menekültiroda

Londonból jelentik: George Rublee, akit az eviani konferencia megválasztott az új menekültiroda vezetőjévé, megérkezett Londonba és átvette hivatalát. Rublee mindekelelt Berlinbe akart utazni, hogy a német zsidók kivándorlására nézve tárgyalásokat folytasson, azonban mint egy most kiadott hivatalos kommuniké mondja, a jelenlegi külpolitikai pillanat sokkal jobban lekötötte a német kormányt, semhogy ezzel az ügygel foglalkozni tudjon.

Mexikónak londoni követe, Teyes, fölkereste a londoni irodát és bejelentette a következőket:

„Mexikó hajlandó nagyobb tömeg zsidó emigránst befogadni, sőt számukra mezőgazdasági gyarmatokat létesíteni. Ennek a bevándorlási engedélynek az az előfeltétele, hogy a londoni új menekültiroda garantáljon bizonyos tőkét a mexikói kormánynál, mely az újonnan felállítandó zsidó gyarmatok első költségeit fedezné.”

Tizennyolc diák

Tizennyolcan érettségiztünk együtt idén júliusban egyik fővárosi gimnáziumban. Tizennyolc zsidó fiú, 1938-ban, a zsidótörvény idején. Volt köztünk, aki gyerekkorától fogva várt az érettségre, hogy végre jogász, aztán magyar ügyvéd lehessen. Volt, aki eddig mással se foglalkozott, csak kémiaiával. Volt olyan, aki amióta ismertem, rajongó szeretettel csüngött az orvosi hivatáson. Volt, aki alig várta, hogy magyar irodalmat tanulhasson.

Tizennyolcan voltunk.

Most már csak hatan vagyunk itthon. Tizenketten külföldön vannak. Egyik sem mert úgy nekivágni az életnek, ahogy szeretne volna...

Péter. Mindig rajongott a magyar irodalomért, a magyar költőkért, a magyar szellemért. Mindig magyar irodalomtörténeti problémák jártak az eszébe, a nagy magyar költőket fejtegette: magyar tanár akart lenni. Nem is pályázott az egyetemre, mert nem volt színjeles érettségije. Tegnapelőtt utazott el Párisba, hogy keserves évek keserves küzdelmei után francia tanári diplomát tudjon szerezni és hogy azután egy francia kisvárosban, mint némettanár élje le napjait.

János. Régi ügyvédcsaládból származott, ő is ügyvéd akart lenni. Nem az lesz. Most kereskedelmi levelezést tanul Londonban.

Tibor. Az osztály legjobb tanulója. Kisgyerekkorától kezdve orvosi problémákkal foglalkozott. Ha vele beszélünk, másról sem eshetett szó, mint gyógyításról, betegségekről, kórházakról. Öszintén, odaadással készült az orvosi pályára, már a gimnáziumban orvosi könyveket olvasott és biztosak voltunk felőle, hogy nagy orvos lesz. Egyik rokona Kairóban képvisel egy idegen céget és most osztálytársunk is elmegy Egyiptomba, hogy az orvosi hivatás helyett havi hatvan pengőért hivatalnokoskodjon.

Jóska. Gazdag családból származik, apja vállalati vezérigazgató. Fiának nagy tudása és sok jó ötlete volt. Most érvényesítheti a messze Norvégiában, Osloban, ahol egyelőre két évig dolgozik — fizetés nélkül.

Károly. Szintén orvosnak készült.

Talán az is lesz Párisban.

Dénes. Régen meghalt neves író fia, kedves, jómodoru, gyenge fizikumú fiú. Most selyemszakmát tanul Lyonban, selyemmunkás lesz.

Lajos. Apja igazgató egy világ-vállalat budapesti képviselőjénél. A fia ugyanannál a vállalatnál Londonban gyakornok.

Londonban van Béla is, kémiai tanul és Gyuri is, aki mérnök lesz.

Siegfried már veszélyesebb helyre megy: a nemzeti Spanyolországban lesz művezető, egyik iparvállalatnál. Iván Palesztinába készül, Pista már beadta a kérvényét az amerikai tengerészethez.

*

És akik ittmaradtak?

Gyuszi, az egyik legintelligensebb fiú, autószerelést tanul. Imre hivatalban ül, — ő különben a tizennyolc közül az egyetlen, akinek állása van.

Tizennyolc diák. Kis kép a magyar zsidóság mai helyzetéről.

Szabolcsi Miklós.

PÁLYÁZAT.

Nagyünnepekre fölvennénk egy jó tenorhangú bal muszafot. Fizetés megegyezés szerint. Utiköltséget csak meghívottaknak térítünk. Pályázók írjanak Izr. fiókhitközség Dunaszekcső címre.

— S. O. S.! Felkérem az összes anyakönyvvezető urakat, szíveskedjenek megnézni az anyakönyvben és aki megtalálja, szíveskedjen utánvétellel megküldeni Stark Simon és Stern Hanna házassági levelét, kik 1860. és 1866. év között kötöttek házasságot. Stark Géza, Békés.

Szombat: szept. 3., Elul 7. Szombat be-
köszöntése: 6 óra 22 perc, kimenetele: 7 óra
18 perc. Heti szidra: Sóftim (M. V. k., 16.
fej., 18-tól 21. fej. 9. v.-ig.) Rövid tartalma:
Birák és tisztviselők kinevezése; igazság-
szolgáltatás; a bálványimádás büntetése; a
törvény kezelése; törvény a királyról, a
papok és leviták járandósága; a bűvészet
és jóslás tilalma; az igaz és hamis pró-
féta; a menedékvárosok; a büntető jogszol-
gáltatás; törvények a háboru viseléséről;
békekisérlet; a nők, gyermekek és előfák
kiméltése; a gyanús halott falálása a mezőn;
a közeli város felelőssége. Háftora: Onochi,
onóchi (Jezsajas 51. fej. 12. v.-tól 52. fej.
12. v.-ig.) Vigasztaló prófétai beszéd. E
szombaton az első perek van soron.

Esőkabát

ballonkabát
raglán- és
lodenkabát

legolcsóbban
MARTON és SZASZ
V., BÁLVÁNY-UTCA 3. g.Címre ügyelni
Hirdetés felmutatója 5% engedményt kap

Megérkeztem!
Bundamodelljeim bemutatását megkezdtem
PHILIP SZÜCS
Szent István-körút 23. — Telefon: 125-028
Szombattartó cég

Okmányairól

Telefon:
130-058

egyéb iratairól hű másolatokat
leggyorsabban, legolcsóbban készít Kuvigraf eljárással
Kunstädler Vilmos Budapest, VIII., József-körút 7.

A magyar nemzeti szocialisták és a zsidókérdés

Óbudán gyűlést tartott a magyar nemzeti szocialista párt hungarista mozgalom és itt Hubay Kálmán képviselő a zsidókérdésről a következő programot adta:

— A zsidókérdést szenvedélyek nélkül, higgadtan, de gyökeresen és véglegesen kívánjuk megoldani.

— A zsidóság faj és nem felekezeti. Zsidófajúnak tekintjük azt, akinek nagyszülei között egynél több zsidó származású van.

— Teljesjogu magyar állampolgár zsidófajú nem lehet. Kivételt képeznek a hadikitüntetéses frontharcos, büntetlen előéletű zsidók.

— A zsidófajú magyar állampolgárok külön kulturális kisebbségi életet élhetnek és zsidó vallásukat szabadon gyakorolhatják. Teljesjogu magyar állampolgárokkal nem dolgoztathatnak, hanem ehelyett egyenlő feltételek mellett vehetik fel a nemzeti versenyt, de csupán a közvetlen termelési ágakban.

— Az 1900. év január 1-e után kiadott települési engedélyeket felülvizsgáljuk és a zsidó fajukét bevonjuk. Kivételt képeznek a vitézségi érmes és büntetlen előéletű frontharcos zsidók.

— Zsidóval házasságot kötni tilos.

— A zsidó családok gyermekei közül csak az elsőszülött fiúnak és elsőszülött leánynak van joga ahhoz, hogy hazánkban élő zsidóval házasságot kössön. A többi gyermekek csak a magyar állam területén kívül léphetnek házasságra és csak a magyar állam területén kívül élhetnek családi közösségben.

Ez a program senki számára sem lehet új, mert betűről-betűre másolata a német zsidótörvénynek.

Csak egy új pont van benne: ezt még Németországban sem hozták be. A magyar nemzeti szocialisták azt kívánják, hogy minden zsidó családban

csak az elsőszülött fiúnak és elsőszülött leánynak legyen joga házasságot kötni. Ezt a huszadik század antiszemitizmusa még eddig nem ismerte, mint javaslatot sem.

De azért ne higgyük azt, hogy ez valami novum a zsidók történetében.

A zsidó-házasságoknak ezt a tilalmát III. Károly osztrák császár 1726-ban vezette be az osztrák birodalomban. Akkor ezt úgy nevezték: „Jüdisches Familien-Gesetz”. Minden zsidó családban csak az elsőszülötteknek volt joguk házassodni, ezek voltak az úgynevezett „fami-liánsok”.

III. Károly után leánya, aki a trónon követte, Mária Terézia is fenn-

tartotta ezt a törvényt, míg végre II. József eltörölte, mert „tulságosan barbárnak” találta.

Amit tehát Hubay Kálmán képviselő követel a zsidókkal szemben, az csekély kétszáz esztendővel fordítaná vissza a magyar jogfejlődés vonalát.

Ne felejtjük el, hogy 200 évvel ezelőtt még boszorkányperek is voltak. Még ördögűzés is volt és volt jobbágyság, volt botozás, pellengér, kaloda és egyéb korszerű berendezések.

Ezekhez csatlakozott méltóan a zsidó házasságok eltiltásáról szóló „Familien-Gesetz”.

De talán mégsem lehet két évszázadot a magyar életből egyszerűen kitörölni és visszafordítani az idők kerekét...

Művészi lapos síremlékek
Boros és Kohn Budapest, VII., Károly-körút 17. sz.
cégtulajdonos: Boros József

Eddigi gyűjtésünk 869 pengő Az Egyenlőség akciója Blumenfeld Ernő családja részére

Dr. Bernstein Béla nyiregyházai főrabbi felhívására az Egyenlőség közönsége lelkes szívvvel indított gyűjtést a meggyilkolt Blumenfeld Ernő tragikusorsu családja részére.

Ezen a héten az Egyenlőség pénztáránál a következő adományok folytak be Blumenfeld Ernő családja részére:

Győri izr. hitközség 20, Neológ és orth. izr. hitközség Kiskunfélegyháza 61.50, Gelbmann Márton budapesti baráti köre 21, Siklós Aranka Vác 5, S. J. Budapest 3, Freisinger Sándor Szolnok 2, Krámer Emil Pétkáta 6, Kardos József Mezőtúr 3, Két beteg Budakeszi szanatórium 4, Kallós Lilla Győr 10, Weisz Ignác Váraszó 5, Káldizár Miklós Tiszabecs 2, Weisz Dávid Furta 2, Honig Mór Budapest 10, Gál Miksa Budapest 2, Kohn Vilmos Cserhátsurány 2, Löwy Soma Veresegyháza 4, Kurlag Vilmos Mezőberény 2, Komlós Zsuzsika Sükösd 1, Lusztig Gábor Pásztó 5, Schwartz nyomda Kunszentmiklós 5, dr. Liedermann Henrik 2, Budai Dánielné Sárbogárd 2, Klein Andorné Farnos 3, Vix Pálné Farnos 2, Winkler Gé-

záné Budapest 2, Scheiber Arnoldné Budapest 2, Rothfeld Lászlóné Budapest 2, Färber Károlyné Budapest 1, Ries Márton Budapest 5, Weil Éva 5, Keller Hedvig 1, dr. Kárász László Budapest 5, dr. Bleyer Gusztávné Báj 2, Kertész Sándor Hódmezővásárhely 10, Wertheimerné Sárvár 1, N. N. Budapest 3.14, Pelő Józsefné Budapest 1, Benedikt Sándor Budapest (Nyiregyháza) 5, Friedmann Zsigmond és Reich Jenő kántor gyűjtése Rákócshaba 33.20, Blau Sámuel Budapest 2, Goldstein Jenőné Budapest 1, N. Gy. Budapest 3, Katona Viktor Szombathely 5, Deutsch Mór Csapod 3, Schossberger Aladárné Pápa 20.20, özv. Hartstein Lajosné Sárospatak 5, özv. Spitzer Antalné Sárospatak 5, Kern József Budapest 2 pengő.

A multhéten kimutatott összegekkel együtt ez összesen 710 pengőt tesz ki, mely összeget már átutaltuk a nyiregyházai status quo izraelita hitközségnek.

Ezenkívül több olvasónk 159 pengőt küldött be dr. Bernstein Béla főrabbihoz Nyiregyházára.

Az Egyenlőség akciójának eredménye összesen tehát 869 pengő.

Szeretettel kérjük testvéreinket országszeri, hogy támogatásukat továbbra se vonják meg a szerencsétlen családtól...

— Sirkőavatás! Kraus Edéné szül. Bauer Janka sirkőavatása szeptember hó 8-án, délelőtt 11 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető 10. szakaszának 6-ik sorában, 1. sor.

VÁNCZA

SÜTŐPOR
100 képes kincses receptkönyvet
ingyen küldünk
VÁNCZA-GYÁR, BUDAPEST 10

HOTEL RIO hideg-meleg folyóvíz, mérsékelt árak

BUDAPEST, VII., Kürt-utca 6. sz. (Pátria-kávéház mögött). Telefon: 140 627

AUSZTRÁLIA

Az eviani hatalmak londoni kivándorlási irodája a következő tájékoztatást teszi közzé az ausztráliai helyzetről:

Az eviani konferencia után Ausztrália, főleg két ausztráliai tartomány: Uj-Dél-Wales és Sydney is állást foglaltak a közép-európai zsidó bevándorlás kérdésében.

A MUNKÁSSÁG VÉDEKEZIK.

Az ausztráliai zsidó bevándorlás ellen legelsősorban a szakszervezetek tiltakoznak. Julius végén csaknem minden nagyvárosban tiltakozó gyűléseket tartottak, amelyeken kijelentették, hogy a közép- és keleteurópai bevándorlások veszélyeztetik az ausztráliai munka- és életstandardot. Attól félnek, hogy a bevándorlók költözve, csekély tőkéje (200 dollár) csakhamar elfogy és ez arra fogja őket kényszeríteni, hogy rontsák az ausztráliai munkabérekét. Ez a ruházati és cipésziparban már meg is történt. A kormány statisztikai adatokat közöl a bevándorlásról és ezzel igyekszik megnyugtani a munkásokat. Mr. Thompson belügyminiszter július 29-én közölte, hogy a kérvényezők közül csak 25%-nak adtak engedélyt, a többit visszautasították. A mai bevándorlás mindössze egyhatoda annak, amely a gazdasági depresszió előtt volt.

Annyi bizonyos, hogy Canberraban szaporítani kellett a bevándorlási hivatal személyzetét, annyi az igénylés...

Török nyelv gyermekei otthon
V., Bátyány-u. 19., I. sz. Telefon: 111-123. Felvételt 2-7 éves gyermekek és kisdiákok, kis létszámúban. Egész és félbenakadás, nyelv, torna, séta. Német nyelvi tanítás. Étkeztetés is.

RÁCZ -féle nyelvvizsga
elemiiskola
Vilmos császár-ut 31. T. 118-091
Internátus. Angol-német nyelv-
oktatás. Gyermekfoglalkoztató.

Mátragyöngye üdülő
Telefon: 8.
Modern villában, renyőerdő közepén
folyóvízes szobákkal. — Közismerten
elsőrangú ellátás. Weisz Dezsőné. Er-
ceklődés Budapesten is. Tel: 118-511

ÜDÜLŐ A SVÁDHEGYEN
gyermeknek és felnőtteknek
3000 négyszögletes parkban. Előjegyzések szeptem-
berre és az ünnepekre. dr. FRENKEL Bernát val-
kánár zsidó nevelőintézetében. Béla király-ut 31.
Telefon: 165-170.

ÁLTALÁNOS ÉS KÜLÖNÖS BEVÁNDORLÁSI FELTÉTELEK.

Németországból ezidő szerint 8000 kérvény fekszik Canberraban a belügyminiszter előtt. Ezek szerint 2800 kérvényezőnek van kilátása engedélyre. Ez is több, mint kétszerese volna a legutóbbi évek bevándorlási arányának.

Ausztrália egyébként szívesebben látja a közép-európai zsidókat, mint a keletieket J. T. Wynor bankstowni (Uj-Dél-Wales) lelkész legutóbb tiltakozott ellene, hogy az angolul beszélni nem tudó műveletlen rétegeket beengedik és ugyanakkor a jó középosztály műveltebb elemeit visszautasítják. A belügyminisztérium nyomban válaszolt. Közölte, hogy az ilyen elutasítások oka az lehetett, hogy az általános gazdasági és egészségi feltételeken kívül különleges, az ausztráliai viszonyokból fakadó feltételek szempontjából is meg kell felelnie a bevándorlónak.

*

Hogy milyen hivatások tekintetében tartják kívánatosnak a bevándorlást, erről a kérdéssel Uj-Dél-Walesre vonatkozóan külön ankétot tartottak. Az ankét a következő eredményekkel járt.

AZ ORVOSOK

tekintetében dr. Hunter orvosszövetségi titkár közölte, hogy csak kölcsönös-ségi szerződés esetén hajlandók idegen orvosok gyakorlati engedélyéhez hozzájárulni. De olyan feltételek mellett is vizsgát kell tenni a sydney-i egyetem 4, 5 és utolsó szemesztereinek anyagából.

A FOGORVOSOK

képviselője előadta, hogy a fogorvosi gyakorlatra jelentkezők nagy többségét abból az okból kellett elutasítani, mert igen hiányos ismereteket tanúsítottak. Egyeseknek megengedték, hogy a négy-éves fogorvosi tanfolyam harmadik évfolyamára beiratkozzanak az egyetemre. A fogorvosi szövetség nem nézi rossz szemmel a bevándorlást, de Ausztráliában egyelőre el vannak látva legkiválóbb képesítésű fogorvosokkal.

ÉPÍTÉSZEK

számára szerencsésebbek a kilátások. Prof. A. S. Hook szerint jóképzettségű építészek iránt elég nagy kereslet van. Szívesen alkalmaznának ilyen asszisztenseket. Természetesen figyelembe kell venni, hogy az építési konjunktúra egy napon letörhet és akkor ezek az asszisztensek az utcára kerülnek.

AUTOMECHANIKUS ÉS MÉRNÖK

kilátásai is kedvezőek. A. J. Dawson elnök szerint hiány van tanult mechanikusok tekintetében. Jólképzett mérnökökben is hiány van.

KÖNYVELŐK

akkor kívánatosak, ha kellő nyelvismereteik és jó szaktudásuk van. Előnyben részesülnek a helyszínen kiképzettek.

ZENÉSZEK

bevándorlása ellen Kitson titkár élénken tiltakozott. Legfeljebb határozott időtartamra tartja megengedhetőnek külföldi zenészek működési engedélyét.

HÁZTARTÁSI ALKALMAZOTTAK

állására pályázó ifju leányok elhelyezkedési lehetősége, ezzel szemben, nemcsak Uj-Dél-Walesben, hanem egész Ausztráliában rendkívül kedvező.

Előkelő urileány-otthon

Gondos vezetés, kitűnő ellátás.

SAS-UTCA 24. TELEFON 128-355

Dr. Balkányiné leányotthona

Sándor-u. 46. Elsőrendű ellátás, modern kényelem. Tel.: 149-386 Vidéki urileányoknak kellemes otthon.

Iskolás gyermekeket teljes ellátással,

anyai gondozással, jutányosan elvállal (orth. kóser). Eksteiné szül. Kollmann Malvin Dob-utca 10. Referencia O. th. Izs. Isk. Igazg.

RÁCZ FIUINTERNÁTUS
VII., Nagyatádi Szabó-u. 48.
Tel.: 338-715. — Bendlakór, be-
járók. Olcsó díjak. Angol társalgás.

LAUSANNE SVAJC

Penzió urilányok számára

Mmes. Bloch, Villa Chardonnay, 12 Avenue Eg-
lantine azelőtt: Sévigné Penzió

Hersch Orth. Fiuinternátus

Nyilvánosjogi izraelita polgári iskolával
és falrud-tórával kapcsolatos.
Vácon Prospektus! Prospektus!

Leányinternátus

Hirschfeld orthodox izraelita
leányinternátus Vácon
elemi és polgári iskolával kapcsolatos. Prospektus!

Öhlmacher luxus- és orthopäa cipész m. VI., Andrassy-ut 54. Mussolini-térnél.

Evian, Páris, London

Eppler Sándor főtitkár a nyugateurópai zsidóság nagy munkájáról

Eppler Sándor, a Pesti Izraelita Hitközség kitűnő főtitkára visszaérkezett külföldi utjáról. Felkerestük, hogy nagy utjának élményeiről megkérdezzük.

Eppler Sándor főtitkár a következőket mondta az Egyenlőség számára:

— A zsidóság sorsdöntő órái hivatásomnál és hivatalomnál fogva természetesen engem is elszólítottak arra az utra, amelynek állomásai: Evian, Páris és London voltak. Az utamon szerzett érdemi tapasztalatokról a zsidóság jelenlegi helyzetének és várható sorsának őszinte megvilágítása végett egy nagyobb előadásban szándékozom részletesen beszámolni a magyar zsidóság előtt. Ez alkalommal főleg az egyes állomáshelyeken kapott érdekes élményeimről kívánok szólni.

EVIAN.

A kongresszus előtti órák minden jelenvolt és résztvevő előtt örökre felejthetetlenek lesznek. Oly izgalom uralkodott el minden emberen s így rajtam is, amilyent még soha át nem éltem. Hiszen több, mint harminc közvetlenül érdekelt szervezet volt képviselve a kongresszuson — és pedig úgy zsidók, mint más felekezethez tartozók — és ezek képviselői oly nagyfokú izgalomban várták a kongresszus megnyitását, hogy senkivel egy józan szót nem lehetett ez órákban váltani. Mindenki át volt hatva attól a tudattól, hogy ezen a kongresszuson dől el a közük való és hozzájuk tartozó, ártatlanul szenvedők sorsa...

— Különösen megható volt az osztrák zsidóság kiküldötteivel való találkozásom: a magyar származású Neumann professzor, továbbá Dr. Löwenherz, a bécsi hitközség adminisztratív vezetője s végül Storfer előljáró képviselték az osztrák zsidóságot. Érdeklődtem hitközségük helyzete iránt és mélységesen megrendítettek a kapott felvilágosítások. Szinte elképzelhetetlen méretű az a munka, amely az osztrák zsidóság vezetőit most terheli. Hogy egyebet

ne említsek, nem kevesebb, mint tizenötezer ember élelmezéséről kénytelen gondoskodni a bécsi hitközség. A kongresszus idején ily hatalmas tömeget tudott napi étellel ellátni, de — amint nekem mondták — legalább még huszonötezer olyan zsidó van az osztrák fővárosban, aki élelmezésre szorul. A bécsi hitközség átlagos budgetje havi 350.000 schillinget tett ki a normális viszonyok között, ez a szám most, éppen akkor, amikor a hitközség bevétele aránytalanul és minden átmenet nélkül óriás mértékben lecsökkent, — egyszerre 900.000 schillingre ugrott fel! Természetesen ezt a horribilis kiadást a hitközség a saját erejéből még csak csekély részében sem tudná fedezni, ha külföldről, különösen Angliából és Amerikából nem kapna tekintélyes támogatást és segítséget.

— Külön fel kell említenem azt a megható tiszteletet, amellyel Neumann professzort, a világhírű tudóst körülvették a kongresszuson. Ő volt az egyetlen, aki előtt a delegációk ajtai mindig nyitva állottak, noha — amint tudott dolog — a delegációk zárt ajtók mögött tárgyaltak... Kedvence volt az organizációnak MacDonald amerikai delegátus is, aki igen kedves, készséges, közvetlen ember s mint a Népszövetség menekültügyi bizottságának vezetője, igen informált a menekültügyekre vonatkozó kérdésekben s informáltságának sok hasznát vette a kongresszus.

— A kongresszus szerdától a rákövetkező hét péntekjéig tartott s így közbeesett egy szombat is. Jellemző a francia figyelmeztetésre, hogy e szombatra a párisi consistórium elküldte Lieber párisi főrabbit, a rabbiképző intézet rektorát, hogy az eviani istentiszteleten vegyen részt, üdvözölje a kongresszust és a szervezetek résztvevőit. Az istentisztelet az eviani kis zsidótemplomban folyt le, amelyen úgy én, mint a magyarországi orthodoxia részéről kiküldött Dr. Deutsch Adolf résztvettünk. Lieber főrabbi péntek este szónoklatot tartott, amelyben megható szavakkal ecsetelte a zsidóság helyzetét...

— Jellemző a kongresszushoz fűződő várakozás mérvére, hogy az organizációk kiküldöttjein kívül az egész világból voltak érdeklődők. Többek

között ott láttam a kopenhágai főrabbit, Dr. Friedigert, aki a budapesti rabbiszemináriumban végezte tanulmányait, de sokan jöttek át Amerikából is. Ott láttam Irène Harand-ot is, a zsidóság-
nak ezt az önzetlen és lelkes keresztény barátját, akinek eredményes munkáját nagyban akadályozza és hátráltatja, hogy éppen a zsidóság pártolja és segíti legkevésbé az érdekünkben kifejtett munkásságában.

P Á R I S.

— Párisi érdeklődéseim során nagy örömmel állapítottam meg, hogy a legteljesebb összmunka folyik az egyes organizációk között. Itt ismertetnem kell röviden ezeket az organizációkat. A legnagyobb organizáció az amerikai Joint Distribution Comitee, amelynek

ROYAL Harisnya, keztyű és női fehérnemű különlegességek speciális szaküzlete.
VII, Erzsébet-körút 50. szám

európai központja Párisban van. Ez a szervezet a szociális munka minden ágazatával foglalkozik. A másik hatalmas szervezet az Ica, amely rövidítése a Jewish Colonisation Association-nak. Ez a szervezet, amint a neve mutatja, tulajdonképpen a telepítéssel kellene, hogy foglalkozzék és eredeti célkitűzése ez is volt, minthogy azonban az utóbbi években a kivándorlási lehetőségek erősen korlátozódtak, az Ica főleg arra fordítja ténykedését és munkáját, hogy a zsidóság lakóhelyén maradhasson s ecélből kis egzisztenciákat teremtsen anyagi és erkölcsi támogatással. Ennek az Ica-nak leányintézete a Hicem, amely összetétele a Hias-nak (amerikai szerv), az Ica-nak és az Emigdirect-nek. A Hicem kizárólag kolonizációval foglalkozik és ma már minden országban, ahol zsidó kivándorlásról szó lehet, fiókokat tart fenn, de vannak fiókjai a bevándorlási országokban is, hogy így a kivándorlás és letelepedés munkáját teljessé és zavartalaná tegye.

— Fel kell említeni még egy másik

Nászajándékok

ékszerek, ezüst gyertyatartók, menörák, tóragarnitúrák és dísz tárgyak legszebb választékban
NEUWIRTH TESTVÉREK, VI., Király-utca 28
Szombaton zárva. Saját műhely

Ha költözködik, béreljen VOGEL-csillárt!
Károly-krt. 28. Városháza VIII., Mária Terézia-tér 1
Telefon: 130-123

nagyságú szervezet is s ez az Ort, amely a zsidók ipari és mezőgazdasági átképzését segíti elő. Érdekes elmondani, hogy az Ort már több, mint fél-százada működik és ez idő óta hirdeti, hogy a zsidó pályákra menjenek és ne özőnljenek az ugynevezett értelmiségi pályákra.

— Párisi tartózkodásom alatt behatóan tárgyaltam az ottani hitközség vezetőségével, akik között régi ismerősre is bukkantam, Manuel főtitkár személyében. E tárgyalásaim során tapasztaltam, hogy a hitközség elnöke, a dúsgazdag Robert Rotschild, a legintenzívebben foglalkozik a zsidóság ügyével.

— Párisi tartózkodásom egyik talán legfelejthetlenebb élménye volt a Párisban élő magyar zsidóság meghatározó ragaszkodásának lépten-nyomon való jelentkezése. Amikor ezek értesültek megérkezéséről, azonnal összejöttek és gyülekezetükbe meghívták, ahol könnyekig megindító melegséggel és hűségességgel érdeklődtek a hazai viszonyok iránt. Ezek a nagyjából kis egzisztenciájú magyar zsidók — főleg munkások —, akik szoros érintkezést tartanak fenn a párisi Magyar Házsal, — a legmesszebbmenő anyagi és erkölcsi támogatást és közreműködésüket ígérték, hogy magyar zsidó testvéreiken segítsenek...

L O N D O N.

Az angol fővárosban a Jewish Agency embereivel, főleg a rajkaiak érdekében folytattam tárgyalásokat. Londonban a zsidóság két világhírű vezetőjével jöttem össze. Ezek egyike, Izrael Szieffné, a több mint 120 áruház tulajdonosának neje, a másik pedig lord Samuel, a volt angol miniszter és Palesztina volt kormányzója. Alkalmam volt gyönyörködni a londoni zsidó muzeumban és a hatalmas zsidó könyvtárban, amely utóbbinak egy magyar fiú, Ehrenthal, a kőbányai főkantori fia a vezetője... E gyönyörök mellett fájó szívvel láttam a menekültsegítő bizottság munkáját. E bizottság előtt naponta beláthatatlan sorokban állanak az orosz menekültek...

Ezeket az izgalmasan érdekes részleteket mondotta Eppler főtitkár figyelőutjáról s bizonyára az egész magyar zsidóság nagy érdeklődéssel várja a részletes beszámolót, amelyet annakidején az Egyenlőség egész terjedelmében fog ismertetni.

Dr. Kertész Mihály.

Gyermekköcsi

Gyermekköcs, modern csöbutor ólcsó
Prohászka-gyárban
Gróf Zichy Jenő ucca 46. szám

Ne engedjük veszni a zsidó művészeket!

Irtta: Fellegi István, a sopron-kaposvári színházak rendezője

A társadalmi egyensúly helyreállítását célzó törvény a huszszázalékos keretbe szorítja a zsidó vallású magyar művészeket, akik nemcsak minden vérsajtjukkal és idegszájukkal gyökereznek a magyar életben, de tehetségükkel, szorgalmukkal sokban hozzájárultak az egész világon tisztelt magyar kultúra megbecsüléséhez. Minden rosszakaratu frázis és rabulisztika elhomályosul azoknak a neveknek a fényénél, melyek annyi megbecsülést és barátot szereztek nemzetünknek a külföldön is.

Felesleges volna a már annyiszor leírt világhírű zsidó vallású magyar művészek neveit felsorolni, hiszen e sorok kizárólagos célja a magyar zsidó társadalom figyelmét felhívni arra, hogy szent kötelessége, történelmi feladata, talán legfontosabb tennivalója, hogy ne hagyja elpusztulni a soraiból való művészeket.

A zsidó írók, akiket felállítanak a szerkesztőségek írógépei mellől, a zsidó színészek, akiknek kezéből kiveszik a szerepeket, ha az uccára kerülnek, megbénulnak és elnémulnak. Elnyeli őket az aszfalt és pusztulásuk a személyi tragédián túl a zsidóságnak is pótolhatatlan erővesztése. A zsidóságnak tudnia kell, hogy az igazi művész szemérmes, szegénységében sem kopogtat alamizsnáért. Intézményes segítségre van szükség és ha nem akarjuk, hogy az ujsághasábok hemzsegszenek a zsidó művészek tragédiáiról szóló riportoktól, azonnal cselekedni kell.

Az Egyenlőség hemrégen adott hírt az egyik legelőkelőbb zsidóvallású színművész kitéréséről szándékáról. Ha egy anyagilag is jól megalapozott férfi ilyen elhatározásra jutna a viharzó idők hatása alatt, elképzelhető, milyen elkeseredés lesz urrá azokon a művészekben, akik üres zsebbel néznek farkasszemet a kilátástalansággal. E sorok írójához garmadával hozza a posta a zsidó színészek által írott leveleket. Ezek a levelek tele vannak elszomorító panasszal. A vidéki szinigazgatók alig szerződtenek zsidó tagokat, noha az idevonatkozó törvény végrehajtási határideje még messze van és a zsidóvallású vidéki színészek száma nem haladja meg a 14%-ot sem. A vezető állásban lévőket pedig csaknem kivétel nélkül, minden társulattól elbocsátják. Valaki azt írja, talán lehetne egy-egy előadást tartani hitközségi tanácstermekben. Gondolom, ez nem elvetni való terv és néhány tehetséges életreszánt színészt megmentene a pusztulástól és vigasztalást hirdetne az elcsüggedt lelkeknek.

Ez az az óra, amikor legnagyobb szükség van a szeretetre, a józan belátásra. Amikor a megértés az egyetlen mentőöv és az önvédelem legcélszerűbb módja. Ez az az óra, amikor a zsidóság még segíthet a szellemi tétlenségbe került művészekben, akiknek felszínén maradása, minden humanitáson túl történelmi jelentőséggel is bír.

Megjelent a magyar zsidó Oklevéltár II. és III. kötet

Nagy eseménye van a magyar zsidó tudományos irodalomnak. A Wertheimer Adolf kiváló vezetése alatt álló Izraelita Magyar Irodalmi Társulat korszakalkotó cselekedetet vitt végbe: több mint 1500 oldalon kiadta a magyar zsidó Oklevéltár II. és III. kötetét. (Az Oklevéltár I. köteté harminc év előtt jelent meg dr. Frisch Ármán szerkesztésében és a magyar zsidóság legelső történelmi emlékeit tartalmazta a mohácsi vészig.) A most megjelent II. és III. kötet a török hódoltság kezdetétől Mária Terézia trónralépéséig tartalmazza a magyar zsidóság összes levéltári emlékeit. A fáradságos és rendkívül körültekintést igénylő kiadás munkáját Mandl Bernát professzor végezte.

Mandl Bernát a magyar zsidó történetírás nesziora, aki közel nyolcvanéves korában vette magának azt a rendkívül fáradságos munkát, hogy a levéltárakból összeállítsa és feldolgozza a magyar zsidóság történetének két nehéz évszázadát. Mandl Bernát nevét ezért a tudományos cselekedetért a magyar zsidóság forró elismerése és hálája fogja övezni minden időkben.

Külön nagy köszönet illeti az egész felekezet részéről Wertheimer Adolfot, az IMIT elnökét, a magyar zsidóság kulturális életének vezérfőnökét, ezt az igazi „gentleman-litcrátort”, aki hosszú évek munkájával szerezte meg az anyagi lehetőséget a két nagyjelentőségű kötet kiadásához.

Az IMIT-nek ez a kiadványa alkalmas arra, hogy az egész magyar közvélemény előtt rendkívül elismerést és megbecsülést szerezzen felekezetünknek. Ezért köszöntjük e hasábon mint szomorú napjaink egyik nagyjelentőségű cselekedetét, a magyar zsidó oklevéltár két kötetének megjelentetéséért.

Express
Reklamterjesztő
1000 darab 4—Pengo
Garanciával

112-111

Iskolakönyvek, használatlan

Korda Testvéreknel

Vidékre portómentes szállítás!

legelőnyösebben beszerezhető
vagy becserezhető

azelőtt: Kohn

Béla és Fiai

Erzsébet-körút 52.

Royal-szállóval szemben. Telefon: 139—013

A NÜRNBERGI KŐ

Nürnberg, 1921, augusztus 24.

A nürnbergi zsidó templomban végére járt az Isten-tisztelet. Készültünk kifelé, a nyári éjszakába. Amint a kapun kinéztem a templomelőtti, holdfényben uszó ó-német térre, különös szorongó érzés fogott el. Megmagyarázhatatlan, ősi félelem száll ily középkori városban a zsidó lélekre, templomból jövet a szűk falak, az agg tetők, a magas, komor házak között... A középkor árnya suhan át rajtunk és felébred bennünk az ő, aki remegve lépett ki mindannyiszor templomából és akire ugyanezekből az ablakokból gyűlölködő pátriciusok és haragvó céhmesterek néztek ki leselkedve. Nürnbergben félelmesen maradt meg a középkor és a tizennegyedik század levegője, mintha megrekedt volna szűk terein, ott a zsidó templom körül.

A kijáratnál megvártam a község tudós rabbiját. Még előbb szent kötelessége volt. A nürnbergi rítus szerint ő mondta el a kaddist a gyászolók helyett, maga elé gyűjtötte a szomorkodó árvákat és a szószékről előbb eredeti aram szövegében, majd németül elrecitálta nekik a leg-szebb zsidó imát. Valóságos kis gyászistentiszteletet tartott. Vigasztalt, emelt, bátorított.

Azután még egy ének (a német zene városában vagyunk, tehát ne csodálkozzunk, ha az orgona tulsokat szól) és azzal a közönség eloszlik.

Nézem a távozókat. Cilinderes öregurak, éltés hölgyek (a nők is a földszinten imádkoznak), virgunc ifjuság, egyszerű munkásemberek: ime, ez a nürnbergi zsidóság. Hát még megvannak? Az őseik diszhelyen ragyognak a történetben. Az őseik: a kiirtott, a meggyalázott, a letépert nürnbergi zsidóság, melynek halálos dicsőségét héber krónikás és mártírkönyvek zengik. A nürnbergi zsidóság, melyet tönkretettek a császárok és őrgrofok, melyet kiűzték a céhek és lovagok, melynek templomát kisajátították a nürnbergi zsidóság, melyet végigrabolt és sanyargatott minden középkori hadsereg... tehát ma is él még és imádkozik Istenéhez. Külön börtönt építettek nekik, a *Judenturmot*, külön hóhért tartottak számukra, mégis itt vannak még és imádkoznak ma is, az ő Istenukhöz.

— Mi maradt a tenger szenvedésből? — kértem a rabbist.

Az rámutat egy domborműre a templom kijáratánál. Érdekes, különös jelkép. Nem láttam még hasonló zsidót Istenházában.

Legfelől valami vörös márvány fénylik. De jobban megnézem: nem is márvány, hanem széttört, ráncos, öreg kődarab. A kődarabon halvány aranyozással: héber betűk. A héber betűkből pedig kitűnik, hogy ezt a vörös követ egykor letörték egy zsidó templom írgyládájáról. Ki törte le? Mikor? Melyik templomban?

Nézem a bánatos, szomoru kődarabot. Kimondhatatlan szenvedés áramlik belőle. A rabbi megszólal:

— Ez maradt meg.

— Hogyan? Ez a vörös, szomoru kő?

De azután a szemembe ötlük a felírás, ami alatta ragyog egy márványemléklapon.

EZ A KŐ: „JUDENSTAIN”
EMLEK A NÜRNBERGI RÉGI ZSIDÓ
TEMLOMBÓL, MELYET A TÖMEG
SZÉTROMBOLT, MIKOR A ZSIDÓKAT
KIÜZTÉK E HELYRŐL:
1499-BEN.

A VÁROSI TANÁCSTÓL MEGSZEREZTE A
HITKÖZSÉG ÉS UJBÓL FELÁLLITOTTA
1909-BEN.

...mert van idő, mikor eldobnak köveket és azután jön idő, mikor a köveket megint összegyűjtik...

Kohelet könyve 3. 5.

— Ön készítette a felírást? — kérdeztem a paptól.
— Én.

— Hadd szorítsam meg a kezét, mely kikereste a bibliából ezt a csodálatos verset. A rabbi komolyan és szomorúan nézett a kőre.

— Tudnia kell — mondta lassan —, hogy 1499-ben kiűzték a zsidókat Nürnbergből. Miksa császár követte el ezt a jámbor cselekedetet, mert... lakáshiány volt a városban. Az utcai tömeg a zsidók kiűzése után szétrombolta a templomot is. Darabokra törték. Nem maradt más, csak ez a „Judenstain”, ez a vörös, kopott kődarab, amelyet jótékony lelkek kihalásztak a romhalmazból és megmentettek. Hol hanyódott ez a szegény zsidóké-év-századokon át, ki tudja megmondani? Egyszer-egyszer felbukkant valami előkelő palotán, mint babonás disz. A polgármester, *Ulrich von Stromer*, a zsidók legádázabb gyűlölője, a házára szögeztette, hogy ezzel is megalázza a zsidókat. Máskor katolikus templomba falazták be, a szószék alá. És duhaj borházak, vad kaszárnyák is látták tégláik között. És aztán... aztán jött a tizenkilencedik század és újból zsidótemplom épült Nürnbergben és 1909-ben megtalálták a szent követ egy iskola pincéjében.

— És mint kapták vissza?

— A városi tanács felajánlotta hitközségünknek és mikor felavattuk, a diszünnepen Nürnberg polgármestere, *Ulrich von Stromer*...

— Hogy mondja?

— Igen, megint egy *Stromer*. Dédunokája az egykori polgármesternek. Ő tartotta a város nevében a beszédet. „Visszahozom — mondta — a követ, amit egyik ősom jogtalanul elrabolt...” Most már érti, miért választottam felírásnak Koheleth bölcs versét? Lásza meg a zsidóság, hogy nem kell kétségbeesni. Van idő, amikor eldobják a követ, de aztán jön idő, mikor bűnbánóan összegyűjtik és visszahozzák. Az ő meghántotta a zsidóságot, az unoka

SIRKÖVEK

Telefon: 134-993

PFEIFER és HESZKY kőfaragók
Budapest, Károly-körút 3/c. Dob-u. sarok

Használja ki az élet örömeit.

Schulhofkávél

ANGOL,

német, francia, spanyol csoportok: 2, 3, 5 pengőért. Magánórák jutányosan. Nyelvtanulók Teréz-körút 53. I. 13. — Telefon: 336-715.

bocsánatot kér érte. Fel a fejjel! Van igazság, ha századok után is...

Elhallgatott. Csönd támadt az elsötétült templomban. Azután halkán mondtam:

— De mester, azok, kik ezt már nem érthették meg? Azok, kiket e századok alatt megöltek, akiket elűztek, megbántottak... akik csak az első Stromert ismerték, az utódot nem?

A tudós pap elgondolkodott. Kezét kezemre tette.

— Ön magyar zsidó, értem önt. A sok keserűség türelmetlenné tette önöket. De nézzen ide, nézzen erre a régi kőre: amelyik ötszáz éven át bujdosott, míg végre újra visszakerült az Ur elé. Én nem tudok felelni az ön kérdésére, de ez a kő tud, ha megérti a szavát. A kő azt mondja: *Bizalom Izrael. Engem elvittek és megaláztak. De aztán visszahoztak és felmagasztaltak. Elvitt az ős.*

Hozott az utód. Én azt hirdetem, hogy az Ur velünk marad. Mienk a szenvedés. De mienk a végső igazság is.

Aztán fejével bólintva hozzátette:

— Ezt üzeni a nürnbergi kő. És ezt adja tudtára az ön zsidó testvéreinek is, odahaza...

Ime, megteszem.

*

(Ezen a héten, nemde, sokat beszélünk és gondolkodunk Nürnbergről. Lapozgattam régi naplóimban is és az egyik uti jegyzetemben megtaláltam ezt a kis képet. 1921 augusztusban írtam, akkortájt jártam arra. Megjelent azután magyarul, de németül, franciául és angolul is. Bizony el is felejtettem az egészet. Most rábukkantam és egy fél emberöltő után, megint kiadom. Talán érdemes ezt ma újra elolvasni.)

SZABOLCSI LAJOS.

KURIÓZUMOK

Chorin Áron rabbi drámai jelenete Óbudán

(1839 szeptember 6-án jelent meg Bécsben a „Jed Zekunim”, azaz: „Öregség gyermeke” című héber könyv. A könyv szerzője: Chorin Áron, a 73 éves volt aradi főrabbi, aki ezt a munkáját, mint valami memoárt és búcsuszt bocsátotta a hívek elé. Chorin Áron 1789 májusában lett aradi főrabbi. Mikor ezt a könyvet kiadta, tehát 40 éves rabbi-jubileumát ünnepelte. A könyv előszavát Löw Lipót, a híres nagykanizsai főrabbi írta, aki ezzel az előszóval nyitott odaállott Chorin és reform tervei mellé és azokat a magyar zsidóság figyelmébe ajánlotta. Chorin maga a „Jed Zekunim” különös oldalain ezeket a meglepő és ma már egészen elfeledett részleteket mondja el sokat hányatott életéből...)

...én ujitásaimmal és merész terveimmel csakhamar magamra vontam a rabbik haragját. 1789-ben ez a harc tetőpontját érte el. A küzdelem a kecsge nevű hal körül tört ki. Landau prágai és Léwy temesvári rabbik ugyanis már 1782-ben megengedték a magyar zsidóságnak, hogy a kecsget ehetik, mert az nem tisztátalan hal. De amikor a temesvári rabbi 1797-ben meghalt, akkor Márkus Benedikt, a morvaországi főrabbi kijelentette, hogy a kecsget, mint tiltott halat, nem szabad többé enni. Én elhatároztam, hogy halottaiban is megvédem a temesvári rabbit és Prágában, 1798-ban egy kis könyvet adtam ki ezzel a címmel: „Imrénoam” (a Kedvesség Szavai). Ebben a kis füzetben a temesvári és prágai főrabbi döntését igyekeztem igazolni.

E füzetre válaszul: negyven rabbi a hagyományos törvény alapján álló vitairatot bocsátott ki ellenem, melyben kifejtették, hogy mindazok, akik ezentul is kecsget esznek, egyházi átok alá kerülnek.

Erre én 1799-ben Prágában egy újabb vitairatot adtam ki, ezzel a címmel: „Sirjon Kaskasim”, azaz „Pikkelyes Páncél”. Ebben élesen felvettem ellenfeleimnek és a kecsge körüli harc ezzel egy időre elült.

De én továbbfolytattam ujitási törekvéseimet. A következő ujitásokat akartam főképpen bevezetni a zsidó vallási életbe:

1. Törölni az imakönyvből a kabbalisztikus igéket, főképp a sófár megfújásánál. 2. Megakartam szüntetni azt a szokást, hogy a nagybetegnek új héber nevet adjanak. 3. A kapóra szertartást jomkippur előtt el akartam törölni. 4. A Kol-Nidret mellőzni akartam az imakönyvből. 5. Betiltani a Hámán cévénel szokásos kopogást. 6. Megszüntetni azt, hogy a zsidók ima közben rázzák testüket és hangosan kiabálnak. 7. Elrendelni, hogy a zsinagógai esküvőt nem a zsinagóga udvarában, hanem magában a templomban tartsák ezentul.

Ezeket az ujitásokat 1803-ban, Prágában újabb héber könyvben ismertettem, melynek ez a címe volt: „Ros amana”, azaz „Hátnek Összefoglalása”.

E műnek megjelenése után kitört ellenem a vihar. Benedikt Márkus, morvaországi főrabbi fellépett ellenem és kijelentette, hogy a „Ros amana” című könyv szerzője: eretnek Izraelben és ezért ki kell zárni a zsidó közösségből.

Ez a felhívás eljutott Aradra is és az én hitközségem nagyrésze is ellenem fordult. 1804 szeptember 8-án, a bűnbánat szombatján, mikor a szécséken prédikáltam, egy ellenségem megjelent a templom ablakában és példátlan gyalázó szavakat kiáltott felém. Több hívem viszonzta a kiáltásokat és én, nehogy a botrány folytatódjék, lezártam a zsinagóga kapuit és a zsoltár szavaival megnyugtattam az izgatott tömeget.

De az aradi zsidóság bizony pártokra szakadt. Én mindig a békét és az egyetértést hirdettem hitközségemben és ezért elhatároztam, hogy megalázom magam. Azzal a kérelemmel fordultam legnagyobb ellenfelemhez, a morvaországi főrabbihoz, hogy mutassa meg azt a helyet könyvemben, ami eretnokség és ha megmutatja, én önmagam elégetem a könyvet. A főrabbi nem is felelt. Ezért elhatároztam, hogy elutazom Óbudára az ottani híres főrabbihoz, rabbi Münz Mózeshez és megkérem, hogy ő közvetítse a békét köztem és ellenfeleim között. Arra is megkértem, hogy hívassa magához Aradról az én helybeli ellenségeimet és békítsen ki velük.

1805 szeptember 1-én magához hivatott az óbudai főrabbi. Szobájában találtam az aszódit és zsámbéki híres rabbikat is. Az óbudai főrabbi azt mondotta, hogy vallási törvényszéket akar a két másik rabbival együtt az én ügyemben tartani és felhívott arra, hogy ismerjem el előre döntőnek ennek a törvényszéknek a határozatát.

Sokáig küzdöttem magammal: mit tegyek? Híven törvényszéki eljárásra elkészülve nem voltam. Vajon szolgálom-e a békét, ha ezt a megoldást elfogadom? Végül is elővettem egy iv fehér papírt, felírtam rá ezt a szót: „Kompromisszum”, azaz megegyezés és lent aláírtam a nevemet, a megegyezés szövegét, mondtam, holnap együtt fogjuk megállapítani. A három rabbi is aláírta az ívet. Azt hittem, ezzel megtettem kötelességemet a béke érdekében és a törvényszéki ülés erre a napra véget ért. Az óbudai főrabbi ezután közölte velem, hogy a vallási törvényszék másnapi ülése a község-háza nagytermében lesz, mert azon hallgatóság is részt akar venni...

A nagy óbudai zsinagóga udvara másnap

reggel, mikor megérkeztem, tele volt utcai kölykökkel, akik éktelen füttyöléssel és átkozódással fogadtak. Mikor a nyitott terembe beléptem, halálos csend támadt. Köszönésemet senki sem fogadta. Az elnöki székből az aszódit főrabbi ült, aki mereven nézett reám.

Azután az aszódit főrabbi mély hangon megszólalt. Ezt mondta: — Szent törvényszékünk mondotta, egyhangulag és visszavonhatatlanul elhatározta, hogy ha azonnal nem vonod vissza azokat a tévelygéseket és tévedéseket, melyeket a „Ros amana” című könyvedben leírtál szent vallásunk ellen: a megszegyenyítés jeléül, itt rögtön le fogják vágni a szakálladat!

A közönség sorából felemelkedett egy ember, kezében ollóval és fenyegetően közeledett felém.

En kérésre fogtam a dolgot: Mutassák meg: miben vétkeztem vallásunk tanai ellen?

Az aszódit főrabbi felvette az asztalról az általam előzőnap aláírt fehér ívet és azt mondotta: ezzel az írassal már magad vallottad be bűnösségedet.

Hátam mögött megcsattant az olló.

En, hogy megmeneküljek a szégyentől, aláírtam egy nyilatkozatot, mely így szól: Sajnálom és restellem, hogy a „Ros amana” című könyvemet kiadtam, annak megjelenését sajnálom és visszavonom.

Aztán lehajtott fővel mentem át a templomudvaron és indultam hazafelé.

A szenzáció, melyet ez az óbudai jelenet keltett, óriási volt az egész országban. Öreg édesapám és egész családom remegett az életemért, annyira felízgatott és elővett ez a szégyen.

Az óbudai ítéletet én a Magyar Királyi Helytartósághoz fellebbeztem. Előadtam, hogy milyen körülmények között írtam alá ezt a nyilatkozatot. A Királyi Helytartóság valóban rendeletet adott ki, melyben megsemmisítette az óbudai ítéletet és egyuttal utasította Arad vármegyét, hogy ítélje súlyos pénzbüntetésre azokat, akik templomi prédikációt illetlenül megzavartak.

En tehát tovább folytattam házérve munkásságomat a zsidó vallás megújítására. Három értekezést írtam egymás után, melyekre néző Löw Lipót főrabbi ur is helyeslőleg nyilatkozik. Az elsőben azt akarom elérni, hogy a zsinagógaiban szombaton szabad legyen orgonának játszani, még zsidó orgonistának is. A másodikban azt óhajtom bebizonyítani, hogy a zsidóknak szombaton is legyen szabad utazni az új nagyjelentőségű ujitáson: a gőzvonaton. A harmadikban pedig azt akarom bebizonyítani, hogy a hétnapos zsidó gyászt túl hosszúnak tartom...

(Chorin aradi főrabbi a vallási reformjait a magyar zsidóság egyeteme elvetette és sosem tette magáévá, mert azok a vallási élet teljes romlására vezettek.)

Szörmebundák

szörmekülönlegességek a legutolsó divat szerint készülnek. Melezer Albertnél, Szent István-körut 16. Telefon: 127-829. Vigszinházal szemben.

ELUL

Temetik a tórákat

Irta: Kisbéri László.

Mélységes megrendülés tükrözik az arcokon. A ...dorfi burgenlandi falu zsidó lakói temetésre készülnek. Vagyunk, megélhetésük után most azt temetik, ami nekik a legdrágább, a legkedvesebb volt: hitüket, reménységüket.

Az ajtón halkan kopognak. Kicsi töpörödött emberke lép be.

— Rebbe, die Leváje...

— Megyek azonnal — mondja a rabbi. Nehéz lélekzettel áll fel a híres Chaszam szófer dédunokája.

— Látja — fordul felém —, nem a kiüzetés, hanem ez a legsúlyosabb megpróbáltatásunk. Bécsbe nem engedik be a tórákat, amelyeket csaknem csodával határos módon sikerült megmentenünk. Milyen boldogok voltunk, hogy a tórák megmenekültek a pusztítástól! Azt mondtuk, hogy velünk maradnak ezek mindörökké, s vigasztalnak bennünket a kétségbeesés óráiban. És ime, most ezeket is nélkülöznünk kell, elhagyott bennünket a tóra, vajjon elhagyott-e az Ur is?

Nehéz könnycsepp csillog szempilláin, én megilletődve hallgatom. Hogyan is találhatnék eléggé vigasztaló szavakat ilyen szomorú percekben... Lehajtott fejjel lépkedtünk a templom felé.

— És hogyan jutott eszükbe, hogy eltemessék a tórákat?

— A ...dorfi katolikus pap — azelőtt igen jó barátom — adta ezt a tanácsot, s személyesen járta ki a beleegyezést a község előljáróságánál, s ugyancsak ő maga intézkedett, hogy a temetés és a zsidók elvonulása zavartalanul folyhasson le... Mert ez lesz utolsó utunk ebben a faluban. A temető. A temetőből egyenesen a vasutra megyünk.

Odaérkeztünk az ódon Isten házához.

— Csaknem ötszázéves ez a templom, éppen úgy mint hitközségünk — magyaráz az ősz pap. — A spanyol inkvizíció korában kerültünk ide, s azóta mindig az én családomból került ki a rabbi — mondja nemes, mégis egyszerű büszkeséggel — és most mindennek vége.

A zsidók mind itt vannak már. Öreg, fiatalok, asszonyok, gyerekek. Fáradt, szenvedésteli arcok. Csendes

utat nyitnak az udvar közepén fekete terítővel letakart „mittón” fekvő hatalmas bádogkoporsóhoz. A rabbi halkán, áhitatosan „él molé rachamimot” imádkozik. A szemek megtelnek könnyekkel... Az agg férfi felnyitja a koporsót, utolsó pillantást vet az eltemetendő tizenkét tórára, majd lassan elengedi és lezárja a fedelet. Nyolcan veszik vállra a mittó rudjait és ünnepélyes szótlanúsággal megyünk a temető felé. Csak hátul a nők soraiban hangzik fel egy-egy el nem fojtott zokogás, a többiek összeszorított ajakkal haladnak a koporsó után. Itt is, ott is kinyílnak a házak ablakai, a kedves jó ismerősök, évtizedek meghitt szomszédai alig bírják elrejteti megindultságukat...

Kiérünk a temetőbe. A sötét mély sirgödör elé leteszik a koporsót. Izgatott moraj hangzik fel a zsidók soraiban. Ennyire „mindenki halottját” még soha nem kísérték utolsó útjára... A rabbi mély, szivből jövő, fájdalmas hangon rákezd: Jiszgadal...

És mind a zsidók, kicsinyek és nagyok velem együtt mondják:

— Jiszgadal, vöjizskadas sömé rabbó, dicsértessék és magasztaltassék az Örök-kévaló nagy neve... Elhangzik a megrendítően komor imádság, a legdrágább értékekkel telt koporsót leeresztik, földdel letakarják. Alig birnak elmozdulni a sir mellől. Lassan, vonatottan indulnak el a gyászoló zsidók az ismeretlen sötét gólush felé...

Reggeli áhitat

Mint villanyáram vonaglik át lelkünkön egy szó: Elul! Mennyi minden van e szóban. Mennyi félelem és remegés, mennyi sóvárgás és vágy. Mennyi fogadkozás és várokozás. Mennyi tűz és lélek, hit és remény e szóban: Áni l'daudi v'daudi li. Én az Istenemé vagyok, és Ő az enyém. E vers kezdbetűi e szót adják: Elul. Mintha csak azt mondaná, ne félj ó, ember, míg hited van és Istened. Is l'réeu umátonausz loevjaunim. Mindenki az ő embertársáért és a nyomorgókért. E vers kezdbetűi is Elul-t adják. Megértést fogsz végre találni, ha te is érző leszel felebarátod iránt. Soha még ily vérző vággyal nem vágyakoztunk megértésre, mint a gólushnak sivarán, sötét éjszakájában, amikor a gyűlölet fékevesztett eszeveszett orkánja süvölt-üvölt a világon át. Új bálványok új oltárán gyujtanak tüzeket. Nem látod, ó ember, hogy e tűz nem ad fényt, nem világít, csak perzsel és emészt? Nincsen benne tiszta láng, csak fekete korom és pernye. Vigyázz testvér, hogy meg ne égessen e tűz. Vigyázz hitedre, Istenedre! Éjszaka van, igaz, de ne félj, az éj sötétjétől, mert veled van Istened. Te az Övé vagy, és Ő a tiéd.

... Elulban megindul a zárandoklás messze tájak, temetők felé. Keressük a sirokat, az ősök sirját. Mindenütt a világon síró emberek görnyednek a drága hantok fölé. Könnyes szemmel keresik az apát, az anyát. Jusson ott eszedbe, testvér, hogy mit jelentett apád számára e szó: Elul. Gondolj arra, mint készült édesanyád jomim nauroim a félelmetes, nagy napokra. Ez erősít majd hitedben, hogy meg nem tántorodsz soha, megacélozza akaratod szent buzgalomra. Hasztalan lobog égig a gyűlölet lángja, hiába kovácsolnak ellened terveket, fondorlatokat, hasztalan kísértenek ezer kísértéssel, te zsidó maradsz! Mert világít a tűz, melyet apád gyújtott meg benned, szárnyal lelkedben az emlékezés, az édesanyára való emlékezés. Te az Istenedé vagy, és Ő a tiéd. De vajjon odamerészkednek-e a sirokhöz a hite-hagyottak? Szentségtelen ajakkal vajjon bátrak-e illetni a szent követ, mely alatt pihen a megtagadott apa, az eltitkolt anya? Vajjon nem borzong-e testük, lelkük, ha csak gondolnak azokra, akiknek megzavarták siri nyugalma végzetes tagadással, gyáva megfutással? Ó, te szerencsétlen szülő, ki annyit küzdöttél, szenvedtél, dolgoztál gyermekedért életben, jaj, haló poraidban sem pihenhetsz tőlük, halálod szendregéséből is felriasztanak.

Te pedig, testvér, ki megmaradtál zsidónak, jusson eszedbe: Elul van. Jer a templomba reggel imádkozni, meleg ígéket mondani. Háborgó lelked ott megnyugszik. A reggeli zsoltár megcsendesíti a szívet. Jer, hallgassd meg a reggeli kürt szavát! Nemcsak a s'vorim t'ruo, a törésnek és remegésnek hangját hallod, de ott szárnyal a t'kio is, a buzdító szózat. Áchász árucho Isten hosszantűrésére emlékeztet. Jer, testvér reggel a templomba. Ott száll a zsolozsma, Dávid zsoltára. „Im tachane oláj mácháne lau jiro libi.” Ha az egész tábor is összefog ellenem, nem félek, mert b'zausz áni bautédach, hiszek és bizom Ádonáj auri v'jisi, Isten az én világosságom, üdvöm és segítségem. Én az Övé vagyok és Ő az enyém. Jer, testvér reggel a templomba, dicsőíteni Őt, aki az erő, a hatalom, a dísz, a méltóság, a szentség és uralom. Akarsz erőt gyűjteni az egész napra, hogy végezhess a robotodat? Jer, jer, testvér reggel a templomba. Reggel, amikor még tiszta-ság uralkodik a földön, harmatos a fű, mert nem illették tisztátalan lábbal, amikor a madár hallelujázó hangjába még nem vegyül a tülekedő lárma, reggel gyere! Reggel, amikor még alszik a gyűlölet és nem ébredt a harc. Reggel. Szeretnék riasztó riadással felrázni, fölébreszteni, testvér. Jer, jer templomba reggel. Bauker v'jaudá Ádonáj ész áser lau. Reggelre mutatja meg majd az Ur, hogy ki az övé. Ó, el ne aludj az időt, mert nem tudhatod, melyik reggelt éred meg. Én tudom! Egyszer majd egy reggel, amikor szerte a világon nem lesz alvó, álomba merülő ember, hanem egyszerre mind ott rebeg fohászt az Egek Urához, akkor lesz majd igazán reggel. Ó, sietessétek ezt az időt! Keljetek fel, testvérek, jöjjetek a templomba: reggel!

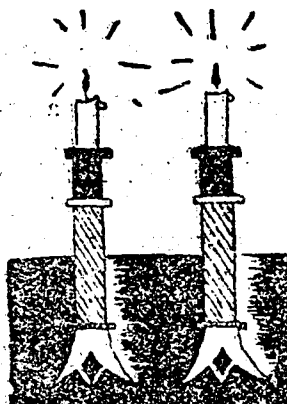
Dr. Eisenberg Béla,
rabbi.

SIREMLÉKEK

igen olcsó árban

„ALAPKÖ” ÚJ HELYSÉGÉBEN

Márványiparnál,
Károly-körut 23. Az új palotában. Telefon 133-053

ASSZONYOKNAK

Ha még nem tudná...

— gyümölcsfoltok selyemből félmeleg boraxoldattal távolíthatók el.

— a nem jó kékítő fehérneműjét elégeti, foltokat hagy és az egész mosás kárváesz. A Korona-kékítő viszont védi és óvja ruháját.

— megakadályozhatjuk a tej összefutását, ha literenkint egy kanál cukorral főzzük fel. Napokig eláll anélkül, hogy megsavanyodna.

— valódi csipke tisztításához legalkalmasabb a fel nem forrált, langyos tejben való áztatás és utána vízzel való, alapos öblögetés.

— megfényszeredett öltönyöket boraxos vízbe mártott ruhán át vasaljuk.

— nem tapad a fehérnemű a vasulóhoz, ha a keményítő-oldatba kevés só-t teszünk.

— eltávolíthatjuk a fűfoltokat fehér vászonruhából ónsó oldatával. A foltokat megnevesítjük vele, majd vízzel jól leöblítjük.

Édesen alszik gyermeke,

ha Köhligstein vegyész-mérnök cianozott. Tökéletes munka, alacsony árak, hűtélással. V.I., Csengery-u. 51. Telefon: 126-903

A Pesti Izr. Hitközség Rabbátusának felügyelete alatt álló baromfi vágódámban állandóan friss, meleg baromfi és zsirfélék legolcsóbb napi áron kapható házhozszállítás. Özv. KOHN IGNACNE és MARKO VITS SAMENÉ. Budapest, IX., Mátyás-utca 3. Tel. 384-381.

Nyugodt lehet...

Tökéletes, tartós ondulást és hajfestést legolcsóbb árak mellett kap Schwartz fodrásznál, Wesselényi-utca 13. Telefon: 142-738.

Más mint a többi
az új
Peresca fűző
mert számtalanszor mosható és nem nyulik!

ÖRÖKSÉG

A minden bajok forrása Te vagy,
Te okozod, ha a virág lefagy,
Te hintesz itt el gondot és vírszályt
Az örök égő seb vagy, aki fáj.
Oly sok felé és messze ér kezéd
És a kulakat is te mérgezed,
A háboru furiáit ha kell,
Azokat is te szabadítod el.

Örök a Vádó, örök a Tanu
S feléd zudul a szitok és gyanu
Fs hull fejedre hull ezernyi vád,
Ezt nyögte ősd, szenvedte apád,
Ez kísér végig véges-végtelen,
Egy némán tűrő, hajszolt életen
És gyermeked, ártatlan gyermeked,
Örökül kapja mártir-terhedet.

ANDOR GYULA

DETEX kombiné és nadrag

KONYHA

Foszlós kalács. Egy deci langyos, édes tejbe 2 deka élesztőt morzsolunk, ha megkelt, puha galuskatésztát verünk belőle elegendő liszttel. Meleg helyen, betakarva, kétszer akkorára megkel. Most hozzáadunk annyi lisztet, hogy összesen 75 dekát dolgozzunk fel. Adunk bele 5 deka vajat, 3 deci langyos, cukros tejet, 6 deka mazsolát, pici

Legpraktikusabb ajándék!

Készíttessen értéktelen rongyokból remek szőnyegeket: vizsgázott takácsmesternőnél. Ehrenfeldné, VII., Izabella-utca 67. Telefon: 127-584

sót, 1 evőkanál cukrot, 3 tojássárgát és megdagasszuk úgy, hogy kezünköről leváljon. Meleg helyen, letakarva, kétszer akkorára kelesztjük. Azután lisztezett deszkán öt ruddá csavarjuk, fonjuk és vajjal megkenetepsiben újra kelesztjük. Telejét megkenve, lassu tűznél pirosra megsütjük.

MEINL kávé fogalom

Finon szilvágombóc négy személynek. Negyed kg. átlórt turót elkeverünk 4 deka vajjal, két tojássárgával, 2 evőkanál tejföllel, kb. 1/2 liter liszttel, pici só, a tojások habját. Kisodorjuk lisztezett deszkán, négy-

Ha még nem tudná! a legmegbízhatóbb, legízletesebb ebéd étteremben készül, VI., Vilmos császár-ut 39. — Ebéd házhozvitel! Telefon: 116-757.

szükeket vágunk, kimagozott szilvával töltjük. (A magok helyére földarab kockacukrot teszünk.) Forró vízben kifőzzük a gombócokat és vajasmorzsaival leöntve tálaljuk.

RAKÓCZI-UT 51. CSIK RAKÓCZI-UT 51
D A U E R 6 P CSIK OLAJDAUER 8 P
ARCÁPOLÁS, MANIKÜR, PEDIKÜR
FIÓK I. KER. RÁTH GYÖRGY-UTCA 10.

Piskóta habbal. Két doboz piskótát tálra rakunk, közben megszórkjuk 10 deka darált mogyoróval, melyet 15 deka cukorral elke-

Nőruha-, fehérnemű-, férfiting-

szabás-varrás-tanítás

GROSZ-SZALON, Erzsébet-tér 5, II. félem

Iskolai tanulmányai után

tanuljon nála szabni, varrni. Különórát, mestervizsgázók részére. Atkészo tanfolyamok. Szabó Sándorné, VI., Bulyovszky-utca 27. Telefon: 119-193.

vertünk. Fél liter rumos tejben 10 deka vajat simára elkeverünk és ezzel is öntözük a piskótákat. Ha már mind beitta, tejszínhabbal beborítjuk, cukrozott gyümölcs-csel díszítjük és jégről tálaljuk.

Elsőrangú hajfestés? Szép tartós hullám?

"QUINT"
hölgyfodrászat, Rákóczi-ut 40 T: 131-035

— 5000 pengő méterenként. Ennyibe került minden métere a Fox legújabb óriás-filmjének, a „Chicago, a bűnös város“-nak. A majdnem két órán át futó film hossza 3000 méter és az előállítás költsége 15 millió pengő volt. Ha tekintetbe vesszük, hogy egy magyar film átlag 100-120.000 pengőbe kerül, kiszámíthatjuk, hogy Tyrone Power és Alice Faye egyetlen jelenetének a felvétele került átlag annyiba, mint egy teljes magyar film.

— Gyermekelőadás. A nemrég megalakult Gávai Zsidó Nőegylet augusztus 21-én jótékonycélú, kedves gyermekelőadást rendezett nagy sikerrel. A megrendezés érdeme Réti Mihályné gyógyszerésznét, a Nőegylet alelnökőjét és Breuer Erzsébet titkárnőt illeti.

Hajszálak végleges kiirtása villannyal, szépség-ápolás, szemölcsirtás

Pollák Sarolta kozmetikus

ANDRÁSSY-UT 32.

MIRACLE szőrtelenítő szer strandolás előtt a legtekélyesebb. Rögtöni hatás. MIRACLE szépségápoló szerek szétküldése utasítással. (Tanítványképzés.)

Ragyogó aránszőke, gyönyörű bronz vagy Tizian-hajszínt és bársönypuha haját varázsol önnek az

„Aransugár“

Ára 30 fillér

Kérje mindenütt!

Szabni, varrni

megtanítom felelősséggel hat hónap alatt. Varrással mindenütt boldogul!

Wachsbergerné. Rákóczi-ut 71. III. em. 2.

— Az iskola elvégzése ma már nem elég, a gyermekeket az életre is ki kell képezni. Praktikus és rendkívül fontos, hogy tanulmányaik befejezése után a lányok tanulják meg a szabás-varrást is. Szabó Sándorné (Bulyovszky-u. 27.) e téren már bebizonyította, hogy a nála végzett lányok nemcsak a saját részére szükséges ruhák szabását és varrását tudják elvégezni, hanem a kenyérkereső pályán is tudnak boldogulni.

A háztartások ma csak a **Rebenwurzi-féle** elismert minőségű **huskonzerveket** használnak

H I R E K

— Az olasz zsidószámlálás első eredményei. Mint ismeretes, a múlt héten zsidószámlálás volt Olaszországban. Ennek első eredményei most jelentek meg. Navarrában 63.000 lakos közül 21 zsidó. Piemontban 83.458 lakos közül 200 zsidó. Casale városában a zsidóság száma 300-ról 101-re csökkent.

— Állampolgársági okiratokról fotokópiát, hiteles fordítást készít Tempó-iroda, Koháry-utca 4. Vidékre 24 óra alatt.

— Mi lesz az idei főünnepeken Bécsben? Bécsből jelentik: A tavasz óta 33 imaegyesület szűnt meg Bécsben, és ezért az idei főünnepeken 33 zsinagógával fog kevesebb rendelkezésre állni. A főünnepi istentiszteleteket csakis a hitközség állandó templomaiban lehet megtartani. Az elmúlt héten kiadott kimutatás szerint összesen 6480 zsidót segített kívándorláshoz a hitközségi kivándorló hivatal. E héten 450 zsidó egy csoportban utazott Columbiába, főként építési szakmunkások.

— A Fiuárvaház templomüléseinek bérbeadása. A Pesti Izr. Hitközség alapítványi fiuárvaháza Vilma királynő-ut 25. számú templomába a templomülések bérbeadása vasárnap, szeptember 4-én kezdődik, naponta d. e. 9—1 óráig. A múlt évi bérleők szeptember 12-ig gyakorolhatják elővételi jogukat. Érdeklődés és előjegyzés a fiuárvaház titkára hivatalában (VII., Vilma királynő-ut 25. Telefon 132-357.)

— Átképzés a bécsi hitközségben. Párisban érdekes statisztika jelent meg a bécsi hitközségben folyó átképzési munkáról. 17—29 éves korban 477 férfi és 296 nő nyergel át más pályára. 46—50 éves férfi és 169 nő. Ötven évnél is idősebb 527 férfi és 143 nő. A következő pályákat választják: fémipar (1270), élelmiszerkészítés (733), ruházati ipar (416), bőraru-ipar (441), építőipar (2861), vegyipar (259), mezőgazdaság (155), fémegmunkálás (210), grafikai ipar (187), testápolás (243), textilipar (157), kárpitos (39) és modern zene (5). Nőknél a háztartási munka vezet (808), kalaposipar (163), műipar (136), élelmiszer-ipar (84), textilipar (49), nevelés (44), mezőgazdaság (22), vegyipar (20), grafikai ipar (7).

Mégis bunda a bunda

akármilyen sokáig is viselte. Legújabb modellek, alakítások és javítások a mai időknek megfelelő olcsó áron. Engländer képesített szűcsnél, Király-u. 92. Telefon: 14-95-14.

CSERÉPKÁLYHÁK

átalakítása és javítása
új kályhák szállítása:
Halász S. Ferenc VII., Wesselényi u. 18.
Telefon: 142-278.

Minden vizsgázónak és autóvezetőnek nélkülözhetetlen a legújabb

Kerber-féle Autó vagy motorkerékpár szakkönyv. Kapható Kerber autószakkiskolában
Népliget Telefon: 134-034

— A viszonyok szükségessé teszik, hogy a nők otthon egyedül is ki tudják ruháikat szabni és megvarrni. Kiss Lászlóné Vogel Zsuzsa modell-atelierjében (IV., Ferenciek tere 4., II.) ezt a tudományt gyorsan és alaposan elsajátíthatják, úgy hogy szükség esetén ezzel kenyérkeresethez is juthatnak.

— Zsidó családi okmányokat Erdélyből, Csehszlovákiából 1850-ig, utólagos díjazás mellett, gyorsan megszerzek. Cím: Budapest, V. Személynők-u. 25., I. 3/a.

HEKNER FÉST-TISZTÍT

Elköltöztött Bálhory-u. 5. szám
Telefonszám marad 114-979
Függönyök tisztítása megkezdődött!

Gróf Széchenyi György

A zsidótörvény tárgyalásának izgalmas napjai folytak akkor a Házban. Az egész magyar zsidóságon, de az ország alkotmánybíró és alkotmánytisztelő nemesebb rétegein is mély döbbent és a teljes bizonytalanság érzése uralkodott el. Mi, zsidók, akiket legközelebből érintett a javaslat, akkor még nem tudtuk, hogy a képviselőházban, annak a felekezetünkhöz tartozó néhány tagján kívül, kik fognak védelmünkre kelni.

Gróf Széchenyi György ekkor mondotta el az ő hatalmas, érbe kívánczó védőbeszédét a parlamentben az alkotmány integritása s ezzel együtt a magyar zsidóság érdekében.

Élték e szavak, mondatok, érvek és mind-egyiknek külön-külön dinamikai ereje volt. Világosak és átlátszóak voltak, mentesen minden pártprogram iztól, de annál inkább a benső, őszinte meggyőződés hevéből áttüzesedve...

...És most örökre elhallgatott ez a szent igazságokat hirdető ajak. Fiatalon, 49 éves korában, özvegy és öt árva hátrahagyásával elhunyt Széchenyi György gróf, Tokaj képviselője...

Nincs ez országban egyetlen hittestvérünk sem, akit Széchenyi György gróf halála mély-ségesen le nem sújtott, meg nem rendített volna. És nincs, akinek könnytől remegő ajkán e szomorú hírre fel nem zokogott volna a mi szívbemarkoló melódiájú, megrázó szövegű halotti imánk:

— „Él mólé rachamim...”

...Mindnyájan imádkozunk lelki üdvösségért, gróf Széchenyi György!

Szép asszony, szebb lesz...

a lakása, ha függönyét nálam vásárolja

Löwy Arthur, csak Király-utca 15

Fióküzlet nincs!

Dupla csipke
ágyterítő 14.50

Szines függönyanyagmaradékok olcsó árban

KIS HIRDETÉSEK

IZRAELITA nevelőnőt keresek 9 és 11 éves leánykám mellé, ki franciául és németül beszél és tanítani tud. „Lehet menekült is” jellegre a kiadóra. 3185

LATIN és német tudással fiatal nevelőnőt felvevő: Gerő, Szondy-utca 13. Telefon: 113-853.

KISCSALÁD háztartásomban zsidó lányt keresek azonnali belépéssel, ki a cseléd mellett mindent elvégez. Özv. Grünfeld Adolfiné, Püspökladány. 4151

LAKÁS ÉS ELLÁTÁS

ISKOLÁHOZ KÖZEL, a Belvárosban teljes kóser ellátással magamhoz vennék kislánykát. Tanuláshoz segíték. Radnainé, Irányi-utca 10. Telefon: 183-197.

DEBRECENI ZSIDÓ Diákinternátus. Nemzetőr-u. 6. Telefon 10-70 Igazgató dr. Kardos László a debreceni zsidó gimnázium tanára Prospektus díjlan. 4123

DIÁKLÁNYT teljes ellátásra elvállalnék. (Zongora, német, francia.) Herczog, Rózsa-u. 36. 3183

TISZTA szoba, kitűnő orth. ellátással, 1—2 egyén részére kiadó. Ugyanott elsőrendű ebéd konyha. Wesselényi-u. 51. f. 8. 3182

TELJES kitűnő ellátásra diákok iskolák közelében vállalnék. Uri otthon, központi fűtés, „Operánál” jellegre.

GIMNAZISTALÁNY szobátársaként teljes ellátással otthoni társul urcsaládnál tizenegy-tizenöt éves leány. Állandó német társalgás külön francia, angol, zongoraoktatás. 3167

DIÁKFIUT keresek érettségizett fiám szobátársul. Csengery-utca 3., III. 4. 3134

A rákospalotai

(Budapest mellett) aut. orth. izr. Szentegylet vezetése alatt álló

aggok-házában

(Bethlen-u. 58.) aggok úgy fér-fak, mint nők és házaspárok is, elsőrangú ellátásban részesülnek és állandó orvosi felügyelet alatt állanak. Felv. ad: Fried Sándor gyógyszerész, Rákospalota, Bocskay-u. Tel.: 295-323. Dr. Mandl Henrik orvos, Rákospalota, Rákospalota. Tel.: 295-398. 4426

ELSŐRANGU, gondos ellátás diáklányak, tanárassaladnál idegennyelvű társalgással és zongorahasználattal. „Leikiismeretes” címen kiadóhivatal. 3184

KIS család (2 személy) jutányos bérért kaphat kerties villában szoba-konyha lakást Sashalom, Thököly-ut 30. 3173

OTTHONT talál közép, vagy felsőbb osztályú diáklány. Kaufmann, Dohány-utca 68. 3151

1—2 diákok vagy diáklányt elvállalna rituális konyhával társalgással urcsalád. Schwarz, Szent István-körút 6., III. 10. 3160

IZR. urinó csakis izr. uri diáklányt elvállalna teljes ellátásra iskola közelében. Andrassy-ut 81. II. 4. 3143

EGY csinosan berendezett udvari szoba egy urismerber részére szeptember elsőjére kiadó. Elemér-u. 3., III. 4. 3138

14—15 év körüli jobb árva leánykát keresek, aki nálam otthonra és jódot találma. Özv. Seiden Józsefné, Gönc. 4423

ELELMISZER

LIBAZSIR idej. orth. kóser. ötkilogrammos bádogban 2.20 Ft. Ilója, franco. Kornhauser Adolfiné, Debrecen, Simonyi-u. 3178

LIBAZSIR orth. kóser, 5 kg. bádogban P 2.20, franco. Schwarcz, Debrecen, Pásti-u. 2. 3174

LIBAZSIR orth. kóser, la friss, 5—10 kg.-os dobozokban P 2.30 (frankó). Friedrich, Debrecen, Pásti-u. 2. Alapítva 1911. 3095

ADAS-VÉTEL

ELADNÁM jól jövedelmező csehszlovákiai házamat, esetleg elcsereiném magyarországi ingatlanra. „Házcsere” jellegre a kiadóra.

ELADÓ Öntőház-utcai templomban női ülés (jobb hajó II. sor, 165.). Bővebbet: Dossauer, Mexikói-ut 28/b. Telefon: 2-378-92. (Este 7—9 óráig.) 3150

JÓFORGALMU helyen üveg, porcellán és képerkező üzlet családok miatt olcsón eladó. Bővebbet Rónai, Damjanich-u. 2. II.

ROMBACH templomban férfi, női ülés eladó. Telefon: 298-635.

VEGYES

GYERMEKEIT tanítja, üzletében, irodájában tevékenykedik tanító, képzett vas-, fűszerkereskedő. Jellege: „Fiatal S” 3151

CSEHSZLOVÁKIA területéről beszerzünk bármiféle akiratót, bármilyen közigazgatási, katonai, hagyatéki, vagy peres felek közötti egyezség létrehozása iránti ügyben lelkiismeretesen eljárunk. Cím: Inkasant, Kosice, Csehszlovákia, Frantiskánka ul. 1.

Institut Dr. M. Ascher Bek- Les-Bains (Franz. Schweiz)

Gegründet 1905. Separate Abteilung für Knaben und Mädchen. Idealer Luftkurort. Englisch, Französisch, Deutsch. Religiöse Erziehung. Sport. Eigene Farm, auf Wunsch landwirtschaftliche Ausbildung. Englische Maturitätsprivileg. Bescheidener Pensionspreis. Verlangen Sie Prospekt!

— Karvaly László sikere a Csáky-utcai templomban. A pestszenterzsébeti hitközség nagytehető fiatal kántora, Karvaly László a pesti hitközség meghívására a múlt héten pénteken és szombaton előadkozott a Csáky-utcai templomban. A zeneértők már régen méltányolják a fiatal főkantor érces hangját, nagyszerű heber tudását, feltétlenül megbízható muzikalitását. Mostani szereplése általános mély hatást keltett és a hívők szárai üdvözölték Karvaly László főkántort, aki a jövő magyar kántornemzedéknek egyik legkiválóbb ígérete és reménysége.

— Vallásos est Ujpesten. Az újpesti orth. zsidó ifjak önképzőköriében f. hó 20-án, Mermelstein Miklós, az egyesület h. titkára A zsidóság helyzete a középkorban és ma címmel nagyszabású előadást tartott. Az előadó párhuzamba állította a zsidóság mai és középkori helyzetét, megvilágította az antiszemitizmus okait a múltban és ma, majd rámutatott a zsidó ifjúság felelősségteljes hivatására. Nagy érdeklődés mellett tartott előadása osztatlan tetszést aratott.

— Állampolgárság megszerzése végett Deutsch István (Derecske) okmányait kutatja. Ezt írja: „Az apám, Deutsch Herman Vármezőn, Szilágymegyében született 1872-ben. Deutsch Herman édesapját Deutsch Mózesnek hívták. Deutsch Herman első házasságát 1908-ban Gyulán, Békésmegyében kötötte. Ebből az első házasságából egy gyermeke maradt, kit Istvánnak hívnak. Kérem az Egyenlőség minden olvasóját, hogy aki tud Deutsch Hermanról vagy második házasságából származó gyermekeiről, közölje azt Deutsch Istvánnal, Derecske, Biharmegye címre.”

— „Rendellenes használat”. Bécsben eddig körülbelül tízezer zsidónak mondták fel a lakását. Többen perre vitték ezeket a felmondásokat. A felmondást a lakbér-szabályrendeletnek arra az intézkedésére alapították, hogy a bérlő rendellenesen használta a lakást. A józsefvárosi járásbíró ítéletileg ki is mondta, hogy a zsidó által bérelt lakás rendellenesnek használnak tekintendő. Ez a kérdés ugyanis — a bíró szerint — a közösség szempontjából ítélendő meg. A nagyobb közösségből csak úgy lehet kirekeszteni a zsidót, ha a kisebb közösségből kikapcsolják. Éppen ezért nem az a fontos, hogy a bérlő valóban káros tevékenységet fejtett-e ki. A bebizonyított becsületesség a táján keresztül nem lehet beengedni a zsidót a lakásba és ezzel az árja gazdasági és kulturális életbe.

ÚJ BUNDÁK RENDELÉSRE,
ÁTALAKÍTÁSOK, JAVÍTÁSOK

UNGAR SZÜCSNÉL
LUTHEB-U. 1/c. TELEFON 138-683.

Csak elismert és nagy vállalatnál dolgozó-
rasszon! Mert az olcsó! Megbízható!

Glánozás!

olcsón, garanciával. Művészeti falradirozás. Minta-
szerű lakástakarítás. Festés és márolás ver-
senyvárosi árak mellett.

MEZEY VACUUM engedélyes vegyész-
mérnöki vállalat
VI., JÓKAI-TÉR 9. TELEFON 113-095.

Vásárolj, dolgoztass!

Bármely új könyvet
kikölcsönözhet

Keleti Dezső

kölcsönkönyvtárból
Király-utca 133. Tel.: 143-139

Bundaalakítás.

javítás, szakszzerűen, olcsón
**FUCHS-NÁL, Rottenbiller-
utca 39. Telefon: 131-916**

KELENGYE

készítés, kézimunka
GUTTMANN ÁRPÁDNÉ
Azzur, pl. zé, himzések
VIII., Kun-utca 12. szám.

Szőrmearuk

legolcsóbban **KURZ** szűcsmesternél
Javítások, alakítások szakszzerűen
készülnek. **Danjanich-utca 2.**
(Rottenbiller utca 2.)

Taxi gép- és gyorsírás

gépírás, diktálás, sokszorosítás, rek-
lamtervezés, szövegírás, idegen-
nyelvű levelezés, f. rútlás Dr. Fűsétúr
STYLUS sokszorosító, gépipró iroda
Budapest, VI., Király-u. 48. Tel. 125-894

WEISZ HUGÓ
FOTÓ STUDIOJA

Budapest, V., Berlini-tér 5.
Telefon: 122-145. (Olcsó árak)

Kombinált szekrény

reklame, fotóelek, hálószoza,
ebédlő eladók **Nagymező-u.**
harminckilenc, földszint
három.

Fehérrokat,

hermelint, stb. fest, vadbőröket ki-
készít **WEIL** szőrmester és
kikészítő Forrách-u. 24. Váci-utná
Telefon: 291-238.

SEZLON,

matrac, reklame heti 2.- P
résztetre. **BALSA MBAUM**
MIKSA, József-körút 31/b. Békés-
utcai oldalon. Telefon: 133-816.

Zenei pályára:

Szekeress Zenei Podmanický-
utca 41. Gyermekek részére:
Zeneország (játékos z-nekultura)

Közre-
működő **lársai** vagy **lárs-**
nők keresek kettőzer
rég, bevezetett üzlethez „Szombat-
tartó G” jellegre a kiadóra.

Perzsaláb és sealtbundák

legmodernebb fazonok olcsó árban.
Alakítás, javítás. **KOHN BÉLA**
Hollán-utca 6.

**Piszkos talak, p.alonok,
lapéták tisztítása.**

CORVIN Szövetség-u. 23. T. 138-375.
Díjtalan bemutatás.

SIREMLEKEK

és keretek működől
olcsó kiadásítása:
V., Dráva-u. 5. (Pannónia-u. sarok)

Kinizsi berauto

temetőbe, városban és tatra
legolcsóbban! Telefon: 183-028
Ezt rendelje Ön is!

ROBITSEK ZOLTÁN

SZÜCS-MESTER

Budapest, VIII., Baross-utca 6.
(A Calvin-térnél.) Telefon: 330-755

Fürst Jenő Ing
specialista

Csak méretek után
próbával. Klauzál utca 23.

Modern és styl
butorok, új és használt
nagy választékban, olcsón. Részlet-
re is. **Király-u. 86.** Vörösmarty-
utcai oldal.

Eisner Jenő
Tel.: 123-255. (Szombaton zárva)

ZIERING

harisnya-
különlegességek

Budapest, VI., Teréz-körút 22

STEINER tűzőkészítőnél

tűzők, készen és méret után
uri- és női divatárak
nagy választékban. Murányi utca 26.

IGAZÁN SZÉP **KALAPOT** CSAK

WEISZ SÁRINÁL
VÁSÁROLHAT. KIRÁLY-UTCA 93.

Bőröndök, bőrdisznóaruk

olcsón, nagy
válasz-
tékban, **KLEIN ISTVÁN**
Thököly-ut 22. szám.

Ernyőjavi és?

Ernyővásárlás?

csak **Weisznél,** Murányi-
utca 22.

Bürger

kávé, tea szaküzlet

Budapest,

VI., Szondy-utca 25.
VII., Wesse-ényi-u. 61

Telefonszám 134-470

Kürti illatszertár,

ISTVÁN-UT 23

Szőnyegjavítás!

Tisztítás! Festés!
Kivánatra **Goldmann Margit**
háznál is.
Erdélyi-r. 12. T. hívó: 337-564

BUTORSZÁLLÍTÁS

és Tehorautófuvarozás helyben és
vidékre legolcsóbb árban. Kutz és
Fla, Szondy-u. 50. Tel. 112-162

Aranyat ér minden perc,

amit az **ORIENT** luxus
berauto üzem pompás kocsi-
ban utaz k. József-u. 28. Tel. 133-955

Fotokopia Service

WIETZ CLEMENS
Budapest, V., Nádor-utca 17.
udvarban. Telefon: 310-716

Szőrmecsere, javítás, alakítás,
festés. Jutányos árak és tize-
tési feltételek. Szabadalmazott
eljárásom. Deformálás mentes
kivitel. Máló perzsát és egyéb
szakadózó szőrmét szakadás-
mentessé tesz!

Töltőtollak

levélpapírok, írószeres olcsó be-
vásárlási forrása. Vécsei Ferenc
papírház, Budapest. VI., Te-
réz-körút 8. Telefon: 12-92-55.

9075

BRUDER RUHAHÁZ

BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 10
25 P-tól méret után szép
ruhákat készítek.

Elsőrendű
használt
és új

bőröndök
óriási választékban. Csere, vétel, el-
adás. **WEIL**, Népszínház-utca 26.
Telefon: 144-208. Szombaton zárva.

Ölhoni munka viszonylag cse-

sel havi 120.- P koresei lehetősé-
sag bárminek. Állandó foglalkoztatás
garantálva. Anyagot szállítjuk,
készítést átveszünk. Kérjen prospek-
tus. **Phoenix Kérköltőüzem Kft.**
VIII., Kisfaludy-köz 3-5. (Válaszbélyeg.)

Eckstein

etkező
Dob-u'ca 10. sz.

Szemed véded, gyógyítod:

Ha szemüved „**OPTIFOT**”:
Optikai és fotoszaküzlet
Teréz-körút 48. sz.

Fürdőszobaberendezések

W.C.-k legjobban vásárolhatók.
DEUTSCH KÁROLY, vas- és
fémkereskedőnél. VII., Murányi-u. 14
Telefon: 14-45-18

SÜSZ KÉZIMUNKA-
CIPŐK

ISTVÁN-UT 33.
Vegyen kisliparostól!

RÁDIO, villanyszerelés, csillár

SZILÁGYI M.

Népszínház-utca 27.
Részlet. Tel. 131-383.

FIGYELEM!

Sövet- és selyemmaradékok olcsón

Halmosnál

Király-utca 13. Gozdu-udvar.

Óriási árakat fizetek

használt lőrúhákért, zálog-
jegyekért. **Leitersdorfer,**
Kiediófa utca 4. Tel. 135-283.

MAUTHNER LÁSZLÓ

edényesarnoka
Budapest, VII., Garai-tér 4.
Összes háztartási cikkek leg-
olcsóbb bevásárlási forrása.

Modern kárpitozott

butorok nagyraktára
ZIEGER JÁNOS

Garay-utca 11

Seidler Simon

rövidáru és háztartási cikkek
Nagyban és
kicsinyben. VII., Dob-u. 25.

Korszerű kölcsönkönyvtár**Egyenlőség előfizetőinek**

Magyar és német könyvüldön-
ságok a megjelenésükre kikölcsön-
özhetők! **Házhozküldés!**
Egyenlőség előfizetőinek havi 1 P.

„**EÖTVÖS**” kölcsönkönyvtár
ANDRÁSSY-UT 55. TELEFON: 126-113

— Heisz Hermann gödöllői főkantort be-
mutatkozása a Páva-utcai templomban. Heisz
Hermann gödöllői főkantort aug. hó 26-án
és 27-én a Pesti Izr. Hitközség előjáróságá-
nak meghívására próbaéneklést tartott. A
templomot zsufolásig betöltötte az ájtatos
gyülekezet, mely lekesen köszöntötte a
nagyképzettségű, gyönyörűhangú fiatal kan-
tort. Tiszta csengésű, kitűnően iskolázott,
bármilyen tenorhangján mesteri készség-
gel, a legfinomabb művészi aláfestéssel és
világos szövegkiejtéssel énekelte és imád-
kozott, lélekbeemelő érzéssel.

— Ujabb nyolc megsebesült önkéntes
Palesztinában. A Jeruzsálem—jaffai uton,
röviddel a véres jaffai bombamerénylet után,
az arab csőcselék Ramlah mellett rálőtt és
középporral támadt egy autóra. Két cionista
vezér, Jiczhak Grünbaum és dr. Bencion
Moersinon szintén az autóban ültek, de sze-
remsére sértetlenek maradtak. Nyolc sebe-
sültje volt a támadásnak. Lövéstől megsérült:
Gabriel Slusich 34 éves mérnök, a 19 éves
Simon Solomun, a 21 éves Moses Maka és
a 44 éves N. Sarlomoky. A mérnök állapota
igen súlyos. A kövek megsebesítették: az 58
éves Samuel Weinert, David Epstein és 15
éves Gerson nevű fiát, végül egy Weiss nevű
asszonyt, aki csak csúttörtőken érkezett Bur-
genlandból Palesztinába.

Szeptember az EGYENLŐSÉG propaganda
hónapja! Budapesten és a vidéken híveink
és barátaink megkapó együttérzéssel fogad-
ták felhívásunkat. Új előfizetéseket, új híveket
és új olvasókat szereznek az EGYENLŐSÉG-
nek, lelkes buzgalommal, így erősítik a
zsidó vallásos érzést a zsidó családokban.
Részletes beszámolót a propaganda hónap-
ról a roshasonói számunkban talál az
olvasó.

— Adomány Blumenfeld Ernő családja-
nak. Zsáka biharmegyei község multleti
szombatján, a templomi felajánlások során,
14 pengőt gyűjtöttek a tragikus sorsú sza-
bolcsmegyei talmudtudós családja javára.
Az összeget dr. Bernstein Béla nyíregyházi
főrabbinak küldték be. Steiner Ármán ebből
az alkalmából az Egyenlőség útján azt a
felhívást intézi a vidéki hitközségekhez, hogy
Elul havának szombatjain minden hitköz-
ségben hasonló módon meg kellene emle-
kezni az ártatlanul, tragikus módon elhalt
testvérünk szerencsétlen hátramaradtjai-
ról.

Könnyen fújható erős hangú

Sofárok

prima kivitelben, nagy válasz-
tékban kaphatók

SCHLESINGER JÓZSEF
könyvkereskedése

Budapest, Király-utca 1.
(Károly-krt sarok.) Tel.: 141-497

Vásárolj, dolgoztass!

Butorszállítás
Beraktározás
STERN MIKLÓS
Teréz-körút 6. T.: 119-756.

IMRE DIVATHÁZ (TÜZ-
HARCOS)
Méteráru, harisnyák, férfi-női és
gyermekdivatárú. Jót olcsón!
Horthy Miklós körút 7 Tel. 259 768

Használt butorok
dus választékban

Weisz Miklós
Rózsa-u. 27. Wesselényi-utcaánál.

Órákat, ékszereket, javításokat
Óbudán legolcsóbban
Gottlieb Dezsőnél
III., Vörösvári-u. 127.

Saját találmányu
szabadalmazott szelvények
2 pengős heti részletre.

VOGL lakberendező
Károly király-ut 5.

Kerékpár, tricikl, varró-
gép készítése, karbantartása, javi-
tása, vétele, eladása gumik, alkat-
részek

ESSENFELD ZOLTÁN
műszerész
VII., Hársfa-u. 25. Telefonhívó

Elsőrangú munka,
legmodernebb szabás,
többször próba.

Löwenheim Béla
angol uriszabó, Klauzál u. 10.

Használt és új **műbutor**
háló-, ebédlő-, uriszoba kom-
binált berendezések

Zimmermann VII., Akácfa-u. 7.
Nemzetinél

DEUTSCH ZSIGMOND
vas, szerszám és konyhaszer
VII., Wesselényi-u. 23.
Telefon: 145-750.

Goldner butor
vezet
Podmaniczky-u. 18.
Jókai-u. 36.

LUSZTIG ANDOR
KESZTYÜS
retikül és tűző különlegességek.
Eladás nagyban és kicsinyben.
VII., Erzsébet-körút 44. sz.

Butorok
részletre, minden P 100.—
után havi P 5.— részletre,
nagy választékban.
GROSZ HENRIK ISTVÁN-UT 22.

Órajavítás jóállással
Aranyat, ezüstöt, zálogcédlőt
magas áron vesz.
Fried Márton III., Bécsi-ut 74.

122-571
A hívós telefonszám!
Hirdetéseit, propagandájait jegy-
rendeletét és minden gépirását
villámgyorsan intézi
Reklámunio Nagy-
mező-u. 28.

Zongorát
Pianinot

BUTOR
OLCSÓN
RÉSZLETRE is!

Klein Oszkár
Nagymező-u. 36.
Telefon: 122-489.

Vevőim 70 %-a ajánlás útján szerzi
be nálam különleges magyar
perzsa és keleti szőnyeg szük-
ségletét.

Szőnyeg antikvárium
Ráday-utca egy. Tel.: 182-184
Javítás, tisztítás.

Kávé-, tea szaküzlet
Fleischer Karolin
Pozsonyi-ut 3. Tel.: 127-539

Retikül, bőrúnd a készítőnél
a legolcsóbb
Biedermann Ernő
István-ut 21. sz.

Vanczák
csőbutor, kerőbutor,
gyermekkocsi és
gyermekjáték üzem
BUDAPEST
VII., Csányi-u. 12
(A Teréz-templom mellett)
Tel.: 199-865

Fónné FAITH ELZA
kézimunkaüzlet
Klauzál-utca 4.
Függönyök, terítők
nagy választékban.

Szővet, selyem,
és divatárú igazán olcsón csak
Sebő Ödönnél,
THÖKÖLY-UT 18. SZ.

Óriási választék
keveset **műbutorokban** hálók,
használt **ebédlők**
uriszobák, garnitúrák hihetetlen
olcsón **Károly-krt 3/a, Práger**

Válogatott műbutorok
használtak és újak, ebédlők, hálók,
uriszobák, kombinált szobák, sza-
lónok, antikvitások, irodabutorok
utólréhetetlenül olcsón.
BUTORÜZLET
Király-u. 112. (Lövölde-térnél.)

Feldmár Divatház
legjobb és legolcsóbb bevásárlás
törzsa, Budapest, István-ut 37
Műany-u. sarok. Telefon: 140-894

KLEIN IMRE
férfi fehérneműkészítő,
ingspecialista. Fehérneműek
szakszerű javítása.
V., PANNONIA-UTCA 26. Tel. 119-208

Próbálja meg **Ön is egyszer**
KATZ JÓZSEF
3-szori szabómester
próba. István-ut 20.

Reiszmann zongoraszalonban
Vétel. legolcsóbban, legkedvezményesebben.
Eladás. Budapest, VII., Rákóczi-ut 47. Tel.: 143-869

LUX KÁVÉ - TEA
SAKÜZLET
Vilmos császár - ut 78. szám
(Pesti Hírlap-palota) Telefon 127-770

Gyümölcsös és tojásládák
speciális üzeme
Guttman Károly
Budapest, XIII., Pálóc-ut. 15

Bundát
olcsón felelősséggel csak a
készítőnél. Festés, alakítás Pollák
Alsóerdő-utca tizenkettő „Dival-
csarnoknál”. Tel.: 137-433

Zálogjegyet,
brilliansot, arany, ezüst ékszereket
hihetetlenül magas áron vesz
Deutsch Ernő ékszerész
Rákóczi-ut 8a. Telefon: 143-987.

Használt és új
motorkerékpárok.
Javítás üzeme.
BAUER Izabella-u. 98.
Telefon: 120-812.

Csak kisiparosnál
dolgoztasson
Kovács Géza vízsz. lakatosmester
Dob-utca 4. sz.

LUKÁCS
cipőkülönlegességek
Népszínház-utca 25.

FRIEDMANN, VII., Doboz-ut 7-9.
udvarban. Telefon: 135-571.
Gyermekkocsi
és betegtolókoskik nagyban és
kicsinyben.

Pabor hajfesték
világhírű

Weisz Vilmos
Talisz üzeme
Dohány-utca 29.

Eladók, veszek, cserélek, új és
használt szobakályhá-
kat, tüzhelyeket, fűdőberendezése-
ket, mángorlót, üstöket, szoba W.
C.-ket. Schnurnál, VIII., Karpien-
stein-utca 14. sz. Telefon: 143-167.

BURGER ING
tökéletes. Harisnyái
megbízhatók
VII., István-ut 29. sz.

Pestszenterzsébetiek
figyelmébe!

Allandóan csarnoki árban kapható
ort. köser, naponta **baromfi**
frissen vágott
Schwarz Ernő
Pestszenterzsébet,
Kossuth-tér 3.

Özv. Bruck Albertné
utóda — edényáruhaza
Pestszenterzsébet, Kossuth-utca 80.

HYMEN

Goldstein Dezső poroszloi fakereskedő és Mayer Erzsébet, Mayer Sámuel fakereskedő leánya, szeptember 4-én, d. u. 1 órakor tartják esküvőjüket Debrecenben.

Eckstein Márk kassai főrabbi leányát, Ilust, eljegyezte Schmitz Imre, Budapest. (Minden külön értesítés helyett.)

Pável Rózsika (Opályi) és Friedmann József (Pusztadobos) jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

Szép családi ünnepély volt Tiszalökön augusztus 2-án, vasárnap este. A köztisztelben álló Berkovits Sándor sütőmester és neje, Grósz Ilona ötvenéves házassági évfordulóját ünnepelte. Ugyanekkor ünnepelte legidősebb veje, Berkovits Andor is házasságának 25-ik évfordulóját.

35 éve készülő elsőrendű műbutorokat
HÉBER JÓZSEF MŰASZTALOS MESTER
Mintatermek és műhely kizárólag **IX. Ráday u 31.** Telefon: 388-093

HALALOZÁS

Burgenlandban Felsőőrön (Oberwarth) augusztus 26-án elhunyt dr. Sebestyén Gyula ügyvéd, volt n. f. hadnagy, Károly-csapatkereszt tulajdonosa. Az oberwarthi izr. hitközségnek vezető férfia, jámbor, igen valóságos meggyőződésű, nemes hűsorsosunk. Az Anschluss folytán családját Equádorba volt kénytelen kivándorolni. Fia volt a jámbor-lelkű Stern Márknak, az esztergomi hitközség néhai elnökének, kinek arcképét aug. 27-én leplezték le az esztergomi templom építésnek 50-ik évfordulója ünnepségén. Az „Egyenlőség”-nek évek hosszú sora óta tudósítója és munkatársa volt. Az elhunytban Sebestyén Aladár, a Weisz Manfred-művek igazgatója, Sebestyén Lipót főtanácsos, testvérüket siratják, nagy kiterjedt rokonsággal.

Rusz Károly, a békéscsabai Chevra Kadisa gazdasági elnöke e héten elhunyt. Halálával súlyos veszteség érte a magyar zsidóságot. Fáradhatatlan szorgalmu, kiváló tagja volt a felekezeti közéletünknek, kinek országlánrsze volt a békéscsabai zsidó aggokháza felépítésében. A békéscsabai zsidó halottak emlékére ültetett rózsafaliget is az ő kezdeményezése volt. A szegények százaí gyászolják a kiváló férfit, akinek sógorai: Leipniker Gyula, az enyingi hitközség elnöke és Dukász Jenő, a tatatóvárosi hitközség elnöke.

Futó Gyula szénagykereskedő, a fővárosi felekezeti és közélet ismert, kiváló tagját, súlyos csapás érte. Felesége hosszas szenvedés után Budapesten elhunyt. Előkelő, nagy közönség vett részt a gyászszertartáson, ahol dr. Kiss Arnold budai főrabbi megkapó bucsubeszédben bucsúztatta az elköltözött urasszonyt, aki családjának disze és ékessége volt. Futó Gyula és két gyermeke felé a társadalom széles köreiből fordultak igaz részvétellel. Az Egyenlőség szerkesztősége, mely Futó Gyula nagy népszerűsége telt írásait évtizedek óta közli, ezúton is együttérzésének ad kifejezést mélyen sújtott munkatársa iránt.

Néhai Lichtblau Lajosné, szül. Klein Gizella sírköveátvétele szeptember 4-én, d. e. 11 órakor a rákoskeresztúri izr. temetőben 38a szakasz, 3. sor, 41. sír lesz.

Művészi síremlék **EICHBAUM MÓR**-nál.
V. Rudolt ter 3. szám (Margit hídnál).
Telefon: 121 674.

A szerkesztési és kiadási felelős: Szabolcsi Lajos. — Nyomtatott a Globus Nyomdai Műintézet R-T körjegyzésében, Budapest VI. Aradi-utca 8. Nyomdaigazgató: Angermayer Károly.

KIS HIRDETÉSEK

HAZASSAG

HAZASULANDÓK! Legrégibb, legmegbízhatóbb schadchen csak: Nádor-utca huszonnégy. Korányiné. (Előle mentesén!) 4042

PARISBAN élő, 45 éves, jó jövedelmű hűvőremnek keresek élet-társat jómódu uricsaládból. „Comme il faut” jellegével kiadó továbbítja. 3178

FÉRJET keresünk 46 év körüli, jócsaládbeli, existenciával bíró. Jelige: „Hozomány, üzlet 10.000 tőkével.” 3164

55-60 ÉV körüli biztos keresettel bíró férfivel házasságra lépne középkoru, intelligens, csinosnak mondott független özvegy —, aki kellemes modora, házias, nyugodt természetén kívül csupán boldog és megelégedett oltihont tudna nyújtani. „Nyugalmas” családi élet” jelige.

ÖZVEGYASSZONY férjhezmenne jömenő papíruzáttal 45-50 éves, szerény keresettel bíró uriemberhez. „Komoly” jelige a kiadóba. 3158

ORTHODOX körökben ismerős sadchen adja meg a címét a kiadóba „10.000” jeligére. 3157

ÖTVENÉES pék forgalmas pékségbe benősülhet. Lehet vidéki. Jósika-u. 26. II. 3149

28 ÉVES, érettségizett, existenciával rendelkező, szombattartó ipáros vagyok. Feleségül vennék olyan háziasan nevelt, intelligens lányt, akinek tízezer pengő hozománya van. Ajánlatokat „Vidéki” jeligére a kiadóbivatalba kerek. 3187

ALLAS

INTELLIGENS, 33 éves, izr. leány házvezetőnői állást keres szeptember 1-re. Baromfi tenyésztés, sütés-főzésben perfect. Utiköltséget nem kell megfizetni. Kellner Vilmos, Nemesbikk. (Borsod megye.) 4402

ENGLISCH, Deutsch Unterricht und Konversation. Max Krausz, V. Vilmos császár-ut 53.

MEGBIZHATÓ, nős, izr., magyar, németül tudó kerékpáros kifutó inkasszá is, állást keres. Kerékpárom van. özv. Rein Arminné, VII., Dob-u. 74, II. 24/b.

ÖNÁLLÓ, izr., főzést, takarítást végző nőt jó bizonyítvánnyal felveszek azonnalt. Aczél Jakab, Erzsébet-körut 32. 3172

SZERÉNYIGÉNYŰ nő vidékre felvételk házimunkára. Csantavér-u. 13. I. 1. 3163

URISZABÓSÁGBA tanonc felvételt Goldstein Béla, Rottenbiller-u. 5/c, II. udvar, II. 13.

HÁZVEZETŐNŐNEK ajánlunk negyvenes nő. Üzletben segédkezik, nagyszerűen főz, szépen varr és stoppol. Herceg, Baross-ter 12, I. 10.

ÖZV, uriaszony házvezetőnőnek ajánlunkok csokoly fizetéssel, kis 9 éves unokájával. Cserhát-u. 6, II. 13. özv. Schnürmacherné.

KELLEMES hangu sechren vagy muszai cédimádkozáshoz leiszoláshoz és sofárfuváshoz ajánlunkok a „Nagyünnepkre” jelige.

AFOLGÓ, régi gyakorlattal, zsidóháza ajánlunkok. Jelige: „Jólelkű.”

ÓRAS tanulót, teljes ellátással felveszek. Szombaton zárva, Herskovits Sándor, Katymár. 3177

PARÓKÁK

speciális hajpótlékok. Tartós hullám hajfestés Szakszerűen **VISONÉNÁL** Most: **KÁROLYKIRALY-UT25** Király-u sarok. Uj ház félemeletén.

BIZOMÁNYBA adok osztályosrajegyet utazásra vagy vidéki körzökre (Dunántúltra is). Nagy kereseti lehetőség. Cim: Elbogen Arnöld, Hajdunánás. 3171

KISEBB háztartásba ajánlkozom, 38 éves, megbízható nő, főzésben, háztartásban perfect jó bizonyítvánnyal. Ó-utca 8, II. 15/a. V. S. 3181

PERFEKT zsidó szakácsné állást keres kimondott uriházban. Szilai Miklós könyvüzlet, Dob-utca negyvenhét. 3162

ÜZLETBEN, háztartásban jártas leány elhelyezkedést nyerhet pestkörnyéken. Lakás, ellátás, fizetés. Ajánlat „Családtag” jeligére. 3161

IZR, nevelőnőt gyakorlattal kislámhoz felveszek német, angol előnyben. VIII., Népszínház-utca 51. I. 1. 3177

SZOMBATTARTÓ, 4 gymnáziumot végzett fiatal leány gyermekekhez ajánlunkok. Cim: Lévai, Eötvös-u. 23/b, III. 16. 3168

TOBBÉVES gyakorlattal rendelkező, önálló házvezetőnő, aki betegápolásban is nagy jártassággal bír, állását változtatná. Erdősi, Kádár-u. 8, II. 1. 3163

FŐKÖNYVELŐ, számtartó, kereskedelmiig teljesen rutinizott, elsőrendű, önálló munkaerő, 58 éves, tökéletesen ruganyos, bármilyen munkát kér. Fischer Mór, Izabella-utca 94. 3165

SZERÉNYIGÉNYŰ idősebb urhölgy keres földszinten vagy első emeleten világos kishobát, esetleg hozzáillő urhölgy lakótársaként ellátással, vagy anélkül. „Csendes hely” jeligére. 3179

16 ÉVES, szombattartó ifju beállna tanoncnak olyan szombattartó kereskedőhöz, akinél teljes ellátást kapna. Cim: Bogler Hermann, Nyíregyháza, Kis-ter 3.

KELLEMES tenorhangu, zeneileg képzett kántor a főünnepekre, esetleg egész évre állást keres. „Baal kore” jeligére a kiadóba kerek. 3159

4 ÉVES kislányom mellé lehetőleg délelőttre keresek jó pedagógus német kisasszonyt. Azonnali felvételre. Langermann, Pesterzsébet, Török Flóris-utca 65. 3155

EGY személyhez keresek azonnalt főznitűd, jobb középkoru lányt, aki összkomfortos kis lakásban minden munkát vállal. özv. Paszternák Vilmosné, Salgótarján. 3154

Jó bizonyítvánnyal, kitűnően főz, házvezetőnő szakácsnő állást keres. Jelige: „Szorgalmas G.” 3188

Töltőtollak

levélpapírok, írószeres olcsó bevásárlási forrása. Vécsei Ferenc papíráruháza, Budapest, VI. Teréz-körut 8. Telefon: 12-92-55. 3075

ZENEMŰVÉSZETI főiskolát végzett, okleveles zongoratanárnő, gyakorlott, egyéni módszerrel tanító, elismert pedagógus, saját és a növendék lakásán is zongoratanítást vállal. Cim a kiadóban. 4433

KÖZÉPISKOLAI tanárnő korrepetál, hébert is, magánvizsgára előkészít. „Elsőrangú pedagógusnő” jeligére a kiadóba. 3141

2 GYERMEK mellé házitánitónőt keresek, lehetőleg német, angol, vagy francia nyelvtudással. Ajánlatok: Deutsch Sámuel, Soltvadkert. 3146

KISSÉ sánta leány elhelyezkedne házaspár, magányos nő, vagy gyermekek mellé, ahol megbízható, jóérzésű zsidónőre van szükség. „Szerény fizetés” jeligére választ. 4423

KERESEK III. gimnazista fiám mellé d. u.-ra szemináriumi növendéket. Kertész Sándor, Páulay E.-u. 6., üzlet.

RŐFÖS és divatúru szakmában ügyes segédet felveszünk. Ajánlatok küldendők: Corvin divatcsarnok, Szombathely. 4431

KERESEK azonnali belépésre fűszer-, csemegeszakmában jártas fiatal segédet. Középskólát végzett előnyben. Groszmann János, Polgár. 4425

NEMETŰL vagy angolul beszélő, szerényigényű fiatal nőt keresek 3 éves kisleányom mellé, azonnali belépéssel. Kistelek, dr. Frankl Tiborné. 4452

AZONNALI belépésre keresek jó konfekciós szabósegédet, teljes ellátás, heti fizetés, özv. Weisz Sándorné, Zirc. 3186

GYERMEKSZERETŐ nőt keresek két éves kislányomhoz azonnali belépésre, aki kóser háztartásmat vezetne. Weiser, Vilmos császár-ut 33. sz. 4453

HÁZTARTÁSBA segítségül vanne megbízható zsidónőt egyedülálló urinő. Straussné, VII., Dembinski-utca 4. 4450

KÖZÉP- és keresk. iskolai tanárt vagy tanárnőt keres. Gyémánt Flúinternátus, Miskolc. 4449

OKL, tanitónőt keresek 8. és 10 éves gyermek mellé. Nyelvtudás és fizetési igények, stb. ajánlatban közlendők. Sonnenfeldné, Sellye. 4448

hajművészeti hólgyfodrászat **VASVARI PAL-U. 4.** (üzlet) párisi modellek szerint la hullámosított hajból. Tartós hullám. Festés.